

LA POBLACIÓ RECLUSA A CATALUNYA.
DADES PER A UN TREBALL SOCIAL PENITENCIARI

Raimon Bonal
Joan Costa
(Fundació Jaume Bofill
Departament d'Estudis)

Barcelona, juny 1985

Treball fet a requeriment de la Direcció General de Serveis Penitenciaris
i de Rehabilitació del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

INDEX

I N D E X

INTRODUCCIÓ	5
1.- ELS PRESOS A CATALUNYA	8
1.1.- LES GALERIES O MÒDULS DINTRE LES INSTITUCIONS PENALS ...	10
1.2.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS L'EDAT DELS RECLUSOS ..	13
1.3.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT DELS RECLUSOS	14
1.4.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS EL LLOC RESIDENCIAL DELS RECLUSOS	14
1.5.- ELS CENTRES DE RECLUSIÓ SEGONS LA SITUACIÓ DELS RECLU- SOS	16
2.- LA DIFERÈNCIA SEXUAL EN LA RECLUSIÓ	19
2.1.- EL NIVELL D'INSTRUCCIÓ	20
2.2.- LA SITUACIÓ LABORAL	21
2.3.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE	21
3.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE L'EDAT	25
3.1.- L'EDAT SEGONS EL SEXE	26
3.2.- EL NIVELL D'INSTRUCCIÓ	26
3.3.- LA SITUACIÓ LABORAL	28
3.4.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE	29
4.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE EL LLOC DE NAIXEMENT DELS RE- CLUSOS	35
4.1.- EL PROCÉS MIGRATORI I LES SEVES CONDICIONS DE REALIT- ZACIÓ	37
4.2.- LA INSTRUCCIÓ I LES CONDICIONS LABORALS DE LA POBLACIÓ IMMIGRADA INTERNA A LES PRESONS DE CATALUNYA	39
5.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE L'ESTAT CIVIL DELS RECLUSOS	41
5.1.- LA SITUACIÓ FAMILIAR	42
5.2.- LES CONDICIONS PROFESSIONALS	43

5.3.- LES CONDICIONS DE L'HABITACLE	44
5.4.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE	45
6.- LA DOCUMENTACIÓ DELS RECLUSOS	46
7.- LA RESIDÈNCIA DELS RECLUSOS. GEOGRAFIA DELS PRESOS DE CATALUNYA	48
7.1.- EL MAPA CARCERARI DE LES PRESONS DE CATALUNYA	49
7.2.- CARACTERÍSTIQUES DELS RECLUSOS SEGONS EL SEU PUNT DE RESIDÈNCIA	57
CONCLUSIONS	92
1.- Presos i centres penitenciaris de Catalunya	93
2.- Diferència sexual dels presos	95
3.- Joves i no tan joves a la presó	96
4.- Reclusos nascuts arreu	98
5.- Una situació socio-econòmica precària	99
6.- Vers una assistència social postpenitenciària	100
7.- Les necessàries institucions penals especialitzades ...	101
8.- A manera d'epíleg	102
ANNEX: el qüestionari que serví per a l'aplegament de les dades	103

INTRODUCCIO

La Direcció General de Serveis Penitenciaris del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya ens va demanar d'endegar una exploració sobre la situació personal, familiar, cultural, laboral, d'habitable i de relació amb el delicte de totes i cadascuna de les persones internes en els vuit centres penitenciaris de Catalunya. Es tractava de preparar conjuntament un qüestionari recollint aquesta informació per tal d'elaborar un material que ens permetés aproximar-nos als presos amb l'intent de fer una lectura de la situació social i humana de les persones condemnades a la privació de llibertat; una lectura diferent de la que porten a terme les instàncies judicials i penals. Volíem construir un instrument que fos vàlid per a elaborar una política d'acció social i penitenciària que autoritzés planificar un futur i tornar al presidi la veritable funció constitucional: la reinserció de l'intern.

La Fundació Jaume Bofill va assumir l'interès de la demanda amb la plena seguretat que les raons de la Direcció General coincidien amb les seves: es tractava d'omplir un buit informatiu i de coneixement que la perspectiva jurídica i penal és incapaç de satisfer.

No es tracta de satisfer una curiositat morbosa, ni de fer una aproximació científica a la situació humana i social dels reclusos, ni tan sols de donar una resposta als requeriments populars i no tan populars entorn de la seguretat ciutadana; l'únic interès en aquesta col·laboració es basa en fer efectiva l'ajuda tècnica a una labor penitenciària preocupada per donar el veritable nom que li correspon a cada cosa. Si la institució penal juga simbòlicament des del punt de vista jurídic la figura del càstig, de l'exemplaritat, de la retribució i de la defensa social, la preocupació de les instàncies que s'ocupen de la presó és la d'intentar que aquesta no destrueixi ni deteriori la persona que es troba condemnada a la privació de llibertat. El problema central no és tant el pres com la presó i, per tant, cal intentar donar a les formes del presidi el caràcter regenerador que per llei li pertocuen.

Pensem que aquí hi ha prou elements per tal d'elaborar una política penitenciària i postpenitenciària de reinserció amb la perspectiva única de les ciències socials; el que dóna aquest material és el perfil sociològic dels presos que hi ha a Catalunya i que, malgrat les variacions constants

en el seu embalum numèric, podem permetre'ns de definir els grans trets amb què es configura la realitat humana i social dels qui es troben en la privació de llibertat.

Cal agrair l'immens esforç realitzat pel personal de la Direcció General en la recollida d'aquesta informació; malgrat la simplicitat de les dades demanades i la seva concreció, cal reconèixer les grans dificultats que comportava respondre a uns qüestionaris tan extensos.

Barcelona, juny del 1985

1.- ELS PRESOS A CATALUNYA

La primera cosa que hem de notar és la gran variació i la mobilitat constant del nombre de presos. Les dades que nosaltres tenim les hem de situar entorn del febrer-març del 1985 (a despit de les variacions que pugui haver-hi hagut mentre es recollia aquesta mateixa informació). Però sabem que, per exemple, el gener del 1984 hi havia molts més reclusos que en el moment en què s'ha dut a terme aquesta anàlisi i que en l'actualitat la xifra ja és superior a aquelles dues dates (segons la Direcció General, els presos ara són més de 3.000 comptant les vuit presons de Catalunya).

No és el nombre exacte el que ens interessa en aquesta anàlisi, sinó la realitat carcerària de les nostres institucions penals. Així, doncs, les dades que donem a continuació són únicament la constatació d'un fet i no l'elaboració d'una evolució de la reclusió en el temps.

<u>Presons</u>	<u>NOMBRE TOTAL D'INTERNS</u>		<u>CAPACITAT (1)</u>	
	<u>gener 1984 (1)</u>	<u>febrer-març 1985 (2)</u>	<u>Màxima</u>	<u>Òptima</u>
Barcelona (Model)	1.217	842	1.100	550
Barcelona (Joves)	94	212	250	174
Barcelona (Dones)	124	60	125	90
Figueres	100	63	90	60
Girona	114	110	80	50
Tarragona	249	165	200	125
Lleida I	160	196	180	112
Lleida II	315	216	468	353
Altres (llibertat provisional)		97		
Total	2.375	1.961	2.493	1.414

Fonts: (1) Direcció General de Serveis Penitenciaris.

(2) Enquesta dura a terme per al nostre estudi.

Aquest quadre permet ja fer unes petites observacions:

a.- Els 97 reclusos en situació de llibertat provisional són persones residents a Catalunya i que pertanyen a altres centres penitenciaris de l'Estat Espanyol.

b.- Lleida II està subdividida en tres mòduls i la presó Model en galeries. Totes les institucions tenen el seu sistema de compartimentació i separació dels reclusos que, manta vegada, respon a una classificació prèvia dels mateixos. Aquesta divisió tindrem l'oportunitat de referir-la més endavant.

c.- Malgrat que la voluntat de la Direcció General i d'aquesta recerca hagi estat la d'arribar a tots i cadascun dels reclusos de Catalunya, tenim seriosos dubtes que les dades de la nostra enquesta abastin la totalitat dels presos. Encara que constitueixin una limitació, aquests dubtes no poden invalidar les determinacions i perfils dels reclusos actuals de Catalunya, creiem que un col·lectiu de 1.961 presos és una important mostra representativa dels qui sofreixen la privació de llibertat.

1.1.- LES GALERIES O MÒDULS DINTRE LES INSTITUCIONS PENALS

L'interès d'aquesta correlació és purament descriptiu, almenys per a nosaltres. Ens indica només el lloc en què es va realitzar l'entrevista i, per tant, no permet fer induccions sobre les dades ni definir categòricament la ubicació i capacitat de cadascun dels departaments, galeries o mòduls. Hi ha absències d'informació notables pel que fa a les presons de dones de Barcelona i a les de Figueres, Girona, Tarragona, Lleida I i també pel que es refereix als que es troben en llibertat condicional a d'altres presons de l'Estat. És per aquest motiu que lliurem la informació desagregada per a cadascuna de les presons de Catalunya.

Barcelona-Model

Galeria 1 ^a	73	8,7%
Galeria 2 ^a	37	4,4
Galeria 3 ^a	256	30,4
Galeria 4 ^a	246	29,2
Galeria 5 ^a protegits	4	0,5
Galeria 5 ^a sancionats	14	1,7
Galeria 6 ^a	92	10,9
Infermeria	47	5,6
Destins	31	3,7
Secció oberta	42	5
	842	100

A la quinta galeria (considerada la més difícil) uns s'hi troben en règim de sanció i d'altres en règim de protecció. Per altra banda, els desnivells entre les galeries fan pensar en importants buits d'informació.

Barcelona-Joves

Mòdul 1er.	41	19,4%
Mòdul 2on.	38	18
Mòdul 3er.	50	23,7
Mòdul 4rt.	20	9,5
Mòdul 5è.	37	17,5
Infermeria	1	0,5
Destins	4	1,9
Llibertat condicional	1	0,5
Ingressos (període)	3	1,4
	211	100

Barcelona-Dones

Les absències d'informació impedeixen detallar excessivament la situació; només val la pena de tenir en compte una important secció oberta (11 persones, el 31,4%) i de moltes persones que es troben en llibertat condicional (12 dones, el 34,3%).

Figueres

Aquí també, donada l'absència d'informació, ens queda que el 92,1% dels reclusos es troben en règim de destí (35 persones) i la resta en una secció oberta.

Girona

Mòdul 1	42	42,4%
Mòdul 2	27	27,3
Infermeria	7	7,1
Destins	6	6,1
Secció oberta	7	7,1
Ingressos (període)	10	10,1
	99	100

Hi ha també massa buits informatius.

Tarragona

Galeria 1a.	40	26,5%
Galeria 2a.	33	21,9
Galeria 3a.	60	39,7
Infermeria	3	2
Destins	1	0,7
Secció Oberta	14	9,3
	<hr/>	
	151	100

Aquí també tenim un excessiu nombre de presos no ubicats.

Lleida I

Mòdul 1	45	24,3%
Mòdul 2	55	29,7
Mòdul 3	26	14,1
Infermeria	15	8,1
Secció Oberta	18	9,7
Llibertat condicionsl	17	9,2
Cel.lulars	8	4,3
	<hr/>	
	184	100

Lleida II

Mòduls 1 i 2	105	49,3
Módul 3	100	46,9
Altres llocs	4	1,9
Destins	4	1,9
	<hr/>	
	213	100

En llibertat condicional a d'altres presons de l'Estat

Es on més es fa notar l'absència d'informació; només podem dir la importància relativa dels qui es troben en destins (16, el 47,1%).

1.2.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS L'EDAT DELS RECLUSOS

Ens trobem ara en un altre punt absolutament descriptiu. El quadre que segueix ens ho explica: (les dades són en percentatges).

<u>Presons</u>	<u>16-21</u>	<u>21-25</u>	<u>26-30</u>	<u>31-41</u>	<u>42-52</u>	<u>+52</u>
Barcelona-Model	3,3	36,5	26,8	21,3	8,1	4
Barcelona-Joves	94,8	4,2	--	0,9	--	--
Barcelona-Dones	16,7	30	18,3	20	1,7	13,3
Figueres	4,8	23,8	23,8	30,2	14,3	3,2
Girona	17,3	40,9	15,5	15,5	10	0,9
Tarragona	22,4	33,3	17	17	7,9	2,4
Lleida I	11,7	37,8	23	14,8	9,7	3,1
Lleida II	7,4	42,6	27,3	17,6	2,8	2,3
Altres	2,2	37,4	24,2	20,9	8,8	6,6
Total	17,3	33,2	21,6	17,5	6,9	3,4

Aquest quadre ens fa veure una certa gradació d'edat en funció de la cronologia predominant a la població reclusa que hi ha en cadascuna de les institucions:

a.- La població més jove es trobaria a la presó de joves de Barcelona i també a la de Tarragona. Entre 16 i 21 anys són més sobrerrepresentats.

b.- La joventut també és significativament present a Lleida II, Girona i Lleida I; l'interval predominant és respectivament 21-30 per les de Lleida i 21-25 per la de Girona.

c.- Pel que es refereix a Barcelona-Model i els reclusos en llibertat provisional que es troben en altres presons de l'Estat, és on les edats superiors als 21 anys que els índexs es fan notar lleugerament.

d.- Finalment, la presó de dones de Barcelona i la de Figueres són les que manifesten les edats més elevades; la primera amb un predomini de les edats superiors als 30 anys i la segona a l'interval que va des dels 26 als 52 anys.

1.3.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS EL LLOC DE NAIXEMENT DELS RECLUSOS

Som encara en el terreny de la pura descripció, puix que ni l'associació d'ambdues variables ni la seva correlació no ens permeten donar massa significació a les dades. El quadre de la plana següent dóna compte d'aquesta descripció. Les línies que se'n desprenen són les següents:

a.- A les tres presons de Barcelona, la de Lleida II i els reclusos en llibertat condicional de les altres presons de l'Estat, hi ha una relativa abundància de reclusos nascuts a la província de Barcelona (respectivament, 42,4, 58,9, 48,3, 44,4 i 50% sobre del 38,7% de la totalitat dels presos de Catalunya nascuts a la ciutat comtal).

b.- Els nascuts a la resta de Catalunya es troben relativament a les presons de Figueres, Girona, Tarragona i Lleida I (respectivament, 28,6, 24,5, 38,7 i 27,2% per damunt de l'11,5% dels oriunds a Catalunya fora de la província de Barcelona).

c.- Els nascuts en la resta de l'Estat espanyol fora de Catalunya es troben majoritàriament a les presons de Lleida I, Girona, en llibertat condicional en altres presons de l'Estat, Figueres, Tarragona i Lleida II (respectivament, 45,6, 45,3, 45,1, 44,4, 43,9 i 43% per sobre del 36,5% dels oriunds de qualsevol indret de l'Estat Espanyol en la totalitat dels reclusos a les nostres presons).

d.- Finalment, els nascuts fora d'Espanya es troben majoritàriament a la presó Model de Barcelona (12,9% per sobre del 8,3% de totes les presons de Catalunya).

e.- On hi ha més reclusos nascuts a Catalunya, sumant els nascuts a la província de Barcelona i els de la resta de Catalunya, és a les presons de Barcelona-Joves, Barcelona-Dones, en llibertat condicional a presons de la resta de l'Estat i a la presó de Tarragona (respectivament, 61,8, 56,6, 54,4 i 54% per sobre del 50,2% dels reclusos de les presons de Catalunya nascuts efectivament a casa nostra).

1.4.- ELS CENTRES PENITENCIARIS SEGONS EL LLOC RESIDENCIAL DELS RECLUSOS

Aquesta és una dada més interessant pel que es refereix a un possible treball social penitenciari; aquesta és una dada del màxim interès.

Presons EL CENTRE DE RECLUSIÓ I LLOC ON HAN NASCUT ELS RECLUSOS

	Barcelona	Catalunya	Llevant (1)	Andalusia	Extremadura	Castella	Nord (2)	Aragó	Centra/Melilla	América Sud	Europa	Africa	Asia	Altres (3)
Barcelona-Model	42,4	4,1	3,7	20,5	3,7	6,9	3,7	0,7	2,4	3,3	2	3,6	2,9	0,1
Barcelona-Joves	58,9	1,9	2,9	16,3	2,4	5,7	1,4	1	1,4	1,9	2,4	1,4	1,9	0,5
Barcelona-Dones	48,3	8,3	3,3	13,3	3,3	11,7	5			1,7	5			
Figueres	22,2	28,6	7,9	22,2	1,6	7,9	3,2	1,6			3,2	1,6		
Girona	20	24,5	2,7	30	2,7	4,5	1,8	3,6		1,8	8,2			
Tarragona	15,3	38,7	1,8	25,8	4,9	7,4	1,8	2,5	0,6					0,2
Lleida I	22,1	27,2	6,2	17,4	5,1	7,7	3,6	4,1	1,5	1	3,6	0,5		
Lleida II	44,4	7,4	2,3	24,1	4,6	7,4	3,2	0,9	1,4	1,4	0,5	2,3		
Altres	50	4,4	1,1	16,7	11,1	8,9	2,2	1,1		2,2		2,2		
Total	38,7	11,5	3,5	20,8	4,1	7,1	3,1	1,4	1,5	2,2	2,3	2,2	1,4	0,2 : 100
N =	387	224	68	404	80	138	60	28	30	42	44	42	28	4 : 1.945

(1) Abarca les regions valenciana i murciana

(2) S'hi inclouen totes les províncies que van des de Galícia fins a Navarra

(3) Inclou Amèrica del Nord, Oceania i Andorra

<u>Presons</u>	RESIDENTS A			
	<u>Barcelona</u>	<u>Catalunya</u>	<u>Resta d'Espanya</u>	<u>Estranger</u>
Barcelona-Model	89,4	1,4	6	3,1
Barcelona-Joves	95,8	---	2,8	1,4
Barcelona-Dones	96,7	3,3	3,3	---
Figueres	25,4	58,7	12,7	---
Girona	31,1	55,7	4,7	8,5
Tarragona	14,6	75,6	9	0,6
Lleida I	37,1	52,6	14,4	3,6
Lleida II	78,2	12,3	7,4	1,9
Altres	100	---	---	---
	72,8	18,7	5,9	3

El quadre ens situa els indrets domiciliars de les persones recluses a les diverses institucions. Podem dir:

a.- Que a les tres presons de Barcelona, la de Lleida II i els reclusos en llibertat condicional a les altres presons de l'Estat són majoritàriament residents a la ciutat de Barcelona.

b.- Que a les presons de Figueres, Girona, Lleida I i Tarragona la majoria dels presos resideixen en qualsevol indret de Catalunya.

c.- Que a les presons de Figueres, Tarragona i Lleida I hi ha relativament força presos residents a la resta d'Espanya; a les dues primeres de Llevant i Castella i a la de Lleida I d'Andalusia i Castella.

d.- Que a la presó de Girona hi ha relativament força reclusos de fora d'Espanya; concretament d'Amèrica del Sud i Europa.

Donat l'interès d'aquesta variable, intentarem analitzar-la sectoritzadament més endavant.

1.5.- ELS CENTRES DE RECLUSIÓ SEGONS LA SITUACIÓ PENAL DELS RECLUSOS

La situació dels presos de les mostres institucionals penals és en aquests moments la següent:

preventius	49,%
penats	41,4
preventius-penats	1,5
en llibertat condicional	8
	100

Aquestes situacions jurídiques equivalen respectivament a: els qui es troben en espera de judici, els qui estan complint ja condemna, els qui complint condemna encara esperen un ulterior judici i els qui es troben en situació de llibertat condicional.

Cal tenir en compte que aquesta situació penal varia molt en funció de la legislació vigent i del temps que aquesta prescriu per a la concessió de la llibertat provisional; segons les nostres dades són pràcticament la meitat dels reclusos de Catalunya que es troben en règim preventiu i més de la meitat els qui encara esperen un judici.

Això, en principi, no té res d'estrany perquè a Catalunya només tenim una presó de compliment -Lleida II- i totes les altres són institucions de detenció. Com es distribueixen els presos en la seva situació penal en els diversos centres de Catalunya? Heus aquí la distribució purament descriptiva d'aquestes dades:

<u>Presons</u>	SITUACIÓ PENAL			<u>Llibertat condicional</u>
	<u>Preventius</u>	<u>Penats</u>	<u>Preventiu-penat</u>	
Barcelona-Model	61,5	35,6	1,5	1,4
Barcelona-Joves	84	16	--	--
Barcelona-Dones	55,9	32,2	--	11,9
Figueres	46	54	--	--
Girona	51,8	44,5	2,7	0,9
Tarragona	50,3	44,2	2,5	3,1
Lleida I	27	58,2	0,5	14,3
Lleida II	3,8	86,9	4,2	5,2
Altres	--	--	--	100
	49,1	41,4	1,5	8
(N)	(975)	(806)	(30)	(155)

Malgrat ésser la majoria de les presons catalanes presons de detenció, no són pas pocs els centres que tenen una bona proporció de reclusos complint condemna. A part de Lleida II, que ja és de compliment, els percentatges de reclusos en situació jurídica de penats sobresurten a Lleida I (58,2%), Fi-

gueres (54%), Girona (44,5%) i Tarragona (44,2%). Per altra banda, sota el règim de llibertat condicional, a part dels presos que es troben en d'altres institucions de l'Estat, cal assenyalar les presons de Lleida I (14,3%) i Barcelona-Dones (11,9%)

2.- LA DIFERENCIA SEXUAL EN LA RECLUSIÓ

Els homes que es trobaven a la presó segons la nostra enquesta eren 1852 (el 95,2%) i les dones 93 (el 4,8%). No volem pas entrar ara en interpretacions sobre aquestes diferències estadístiques tan notables segons la diferenciació de sexes; l'única cosa que ens interessa és la definició de la realitat social dels nostres reclusos en funció de la diferència sexual. És així com portarem la nostra anàlisi ara sobre tres aspectes qualitius dels reclusos: el nivell d'instrucció, la situació laboral i la relació amb el delictes.

2.1.- EL NIVELL D'INSTRUCCIÓ

<u>Sexe</u>	<u>Analfabet</u>	<u>Llegir i escriure</u>	<u>Primària incompleta</u>	<u>Primària completa</u>	<u>Mitjans o F.P.</u>	<u>Superiors</u>
Homes	3,1	11,6	31,8	33,6	15,2	4,8
Dones	15,1	11,8	24,7	29	17,2	2,2
Total	3,7	11,6	31,5	33,4	15,3	4,6
N =	(71)	(226)	(612)	(649)	(297)	(90)

Resulta evident el baix nivell cultural d'instrucció de les dones respecte als homes; sobretot pel que es refereix a l'analfabetisme. Les dones només mantenen una certa prominència quan es tracta dels estudis mitjans o de formació professional.

I on han estat realitzats aquests estudis? Heus aquí la relació:

<u>Sexe</u>	<u>En el poble d'origen</u>	<u>Quan van arribar aquí</u>	<u>En successives emigracions</u>
Homes	65,7	26,3	7,9
Dones	71,8	15,5	12,7
Total	65,9	25,9	8,1
N =	(1.777)	(462)	(145)

Queda evident que, pel que fa a les dones, la realització dels estudis, quan n'han fet, es va portar a terme o en el poble d'origen o en emigracions successives; però que quan han fet un assentament definitiu, ja no han pensat

més en incrementar els seus nivell d'estudi.

2.2.- LA SITUACIÓ LABORAL

Els reclusos, en funció del sexe, tenen veritablement una professió o ofici? La distribució és la següent:

<u>Sexe</u>	<u>AMB OFICI</u>		<u>SENSE OFICI</u>
	<u>Qualificat</u>	<u>No qualificat</u>	
Homes	32	49,3	18,6
Dones	14,4	33,3	52,2
Total	31,2	48,5	20,2
N =	(604)	(940)	(391)

Aquí també se'ns apareix la gran situació desfavorable de les dones respecte a la possessió d'un ofici. Malgrat tot, cal assenyalar que ja la tendència general ens remet a una població particularment marginada des del punt de vista laboral (una quinta part no té cap ofici). Situació que ens ve confirmada per la localització de les condicions laborals en què es trobaven:

<u>Sexe</u>	<u>REALITZACIÓ DE LA FEINA</u>				
	<u>Fixa</u>	<u>Eventual</u>	<u>A hores</u>	<u>Esporàdica</u>	<u>Parat</u>
Homes	31,5	24	3,6	5,9	34,6
Dones	20,7	15,9	7,3	17,1	39
Total	31	23,6	3,8	6,4	34,8
N =	(585)	(446)	(71)	(120)	(656)

En un context en el que la tercera part àmplia són aturats, les dones sempre porten la pitjor part: molt més treball a hores i feines esporàdiques i, evidentment, més atur que entre els homes.

2.3.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE

Anem a veure ara algunes especificacions que en el nostre qüestionari definien aquest extrem segons la diferenciació sexual: primari-reincident,

tipologia del delictes, relació amb la droga i l'alcohol, ingressos a la presó i situació penal.

<u>Sexe</u>	<u>Primari</u>	<u>Reincident</u>	<u>Plurireincident</u>
Homes	45,2	38,1	16,7
Dones	68,8	20,4	10,8
Total	46,4	37,3	16,4
N =	(903)	(726)	(317)

Les dones són majoritàriament les qui dominen la cel.la dels qui han comès un delictes o un suposat delictes per primera vegada; sembla que al reincidentència és majoritàriament un assumpte dels homes.

I quin tipus de delictes se'ls imputa?

<u>Sexe</u>	<u>Contra propietat</u>	<u>Contra persones</u>	<u>Contra moralitat</u>	<u>Tràfic estupefaents</u>	<u>Ordre públic</u>	<u>altres</u>
Homes	57,8	22,1	1,4	7,6	2,8	8,3
Dones	51,6	15,4	-	19,8	1,1	12,1
Total	57,6	21,8	1,3	8,2	2,7	8,5
N =	(1.109)	(420)	(25)	(158)	(53)	(164)

En un context en què quasi les dues terceres parts són delictes contra la propietat i una quinta part contra les persones, les dones sobresurten extraordinàriament en el tràfic d'estupefaents i en els complexos a l'ítem "altres".

Posats en relació amb els qui van fer el qüestionari a les dones, sabem que "altres" es refereix o a delictes de sang (parricidi, infanticidi) o a delictes contra la propietat no inclosos en la categoria primera de la distribució (estafa, falsificació); ni els priemrs van ésser directament considerats com a delictes contra persones, ni els segons contra la propietat. Per altra banda, també sabem que no és possible extranyar-nos de l'absència de dones en la categoria dels delictes contra la moralitat, precisament perquè el més freqüent, la prostitució, és causa d'agafades i repressions que rarament acaben a la institució penal; no són considerats delictes principals, sinó que es troben associats amb d'altres formes delictives.

Quin d'ambdós sexes manté més relació amb la droga i l'alcohol? Heus aquí les dues distribucions de referència

<u>Sexe</u>	<u>INCIDÈNCIA DE LA DROGA</u>			<u>INCIDÈNCIA DE L'ALCOHOL</u>			
	<u>tova</u>	<u>dura</u>	<u>cap</u>	<u>familiars</u>	<u>cònjuge</u>	<u>personal</u>	<u>cap</u>
Homes	17,9	38,6	43,6	6,2	0,5	19,1	74,3
Dones	3,3	41,3	55,4	6,6	3,3	8,8	81,3
Total	17,2	38,7	44,1	6,2	0,6	18,6	74,6
N =	(332)	(747)	(852)	(119)	(12)	(357)	(1.435)

Vora les dues quintes parts han mantingut una relació personal amb la droga dura i les dones sobresurten en aquesta relació comparativa. Per altra banda, en una quarta part dels reclusos hi ha hagut incidència personal o familiar de l'alcohol i són precisament els homes els qui denoten més proximitat a d'addicció.

Vegem ara, independentment del fet d'ésser primaris o reincidents, si és aquesta la primera vegada que han ingressat a la presó. La relació d'aquesta variable amb el sexe no deixa cap mena de dubte:

<u>Sexe</u>	<u>ÉS LA PRIMERA VEGADA QUE HA INGRESSAT A LA PRESÓ?</u>	
	<u>Sí</u>	<u>No</u>
Homes	43	57
Dones	68,8	31,2
Total	44,2	55,8
N =	(861)	(1.085)

Es evident que entre els homes s'hi troben molt més els que freqüenten sovint la institució penal (són quasi les dues terceres parts, mentre que les dones són quasi la tercera part). En total, doncs, més de la meitat de la nostra població reclusa catalana d'aquests moments sovintreja les seves estades a la presó; tenim dret a preguntar-nos si són veritablement els qui s'acorden amb aquella expressió que diu que "són carn de presidi". Tindrem ocasió d'anar-ho definint a mesura que anem explorant les diverses dades familiars, socials i econòmiques.

Finalment, en funció dels sexes, quina és la veritable situació penal?

<u>Sexe</u>	<u>Preventiu</u>	<u>Penat</u>	<u>Preventiu i penat</u>	<u>Llibertat condicional</u>
Homes	48,5	42	1,6	7,9
Dones	61,3	29	1,1	8,6
Total	49,2	41,3	1,5	8
N =	(956)	(804)	(30)	(155)

En un context de situació majoritàriament preventiva, els homes fan evidentment el pes dels qui es troben complint condemna; la diferència és massa forta per no tenir-la en compte.

3.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE L'EDAT

La població reclusa a Catalunya, considerant la variable de l'edat, es distribueix en un ventall que va des dels 16 als 75 anys. Entre 16 i 25 anys hi ha la meitat de la població reclusa, situant-se l'edat modal (el punt més alt) als 24 anys. La nostra població reclusa és, doncs, molt jove. Sabem que entre els homes la mitjana d'edat se situa als 28,2 anys i entre les dones és als 29,1 anys; són elles, doncs, d'edats una mica superiors. És, precisament amb aquesta relació que volem iniciar aquesta dada.

3.1.- L'EDAT SEGONS EL SEXE

Hem agrupat les dades de les edats i així analitzarem la nostra informació:

<u>Edats</u>	<u>Homes</u>	<u>Dones</u>
16-20	95,-	5,-
21-25	95,1	4,9
26-30	96,-	4,-
31-41	96,2	3,8
42-52	94,8	5,2
+ 52	87,9	12,1
	<hr/>	
Total	95,2	4,8
N =	(1.858)	(94)

No és difícil constatar com les edats de les dones es disparen relativament a partir dels 42 anys; abans d'aquest paràmetre, els homes sempre predominen en la relació comparada. La població reclusa femenina és bastant més gran d'edat que la població reclusa masculina (1)

3.2.- EL NIVELL D'INSTRUCCIÓ

Heus aquí la relació d'ambdues variables:

---

(1) Al final d'aquest capítol hi hem fet constar la relació sexe-edat any per any

<u>Edats</u>	<u>Analfabet</u>	<u>Llegir i escriure</u>	<u>Primaris incomplets</u>	<u>Primaris complets</u>	<u>Mitjans i F.P.</u>	<u>Superiors</u>
16-20	5	8	39,6	37,6	9,2	0,6
21-25	3,4	10,5	32,9	39,4	12,8	1,1
26-30	2,4	8,9	30,1	30,6	21,9	6,1
31-41	2,6	10,5	27,5	29,5	18,7	11,1
42-52	8,1	25,2	21,5	21,5	14,1	9,6
+ 52	3,1	27,5	26,6	14,1	12,5	6,3
Total	3,6	11,6	31,5	33,4	15,3	4,6
N =	(71)	(227)	(616)	(652)	(298)	(90)

En un context en què la tercera part ha arribat a assolir els estudis primaris i quasi una altra tercera part no els ha acabat, els que tenen edats inferiors als 25 anys incrementen notablement aquests percentatges. Per altra banda, l'haver assolit estudis més enllà de la bàsica és un patrimoni quasi constant a les edats superiors als 26 anys.

De totes maneres, l'analfabetisme és relativament fort entre els 42 i els 52 anys i el quasi-analfabetisme, saber llegir i escriure, és singularment fort a les edats compreses més enllà dels 42 anys.

A part d'aquestes diferències, no sabríem pas endevinar en el conjunt del quadre precedent una relació definitiva entre ambdues variables; és a dir, no hi ha una relació estreta i definitiva entre l'edat i el nivell d'instrucció rebuda.

A nivell de reflexió, podem posar a la consideració de qui sigui la importància relativa que adquireixen aquests percentatges de joves de menys de 25 anys que no han acabat els seus estudis bàsics o primaris (i ja hem vist que aquests són el 50% de les persones que es troben privades de llibertat a Catalunya); afegits a aquell 13% que no han arribat als estudis bàsics, pensem que aquí hi ha una important tasca a fer a l'interior de la institució penal.

I on han realitzat els estudis en general? El quadre següent ens ho explica:

<u>Edats</u>	<u>Al poble d'origen</u>	<u>Quan van arribar aquí</u>	<u>En successives emigracions</u>
16-20	66,5	28,5	4,9
21-25	63,6	28,6	7,8
26-30	64,3	26,7	9
31-41	63,8	25,2	10,7
42-52	77,9	13,3	8,8
+ 52	89,7	6,9	3,4
Total	66	25,9	8,1
N =	(1.184)	(464)	(145)

Aquells joves de menys de 26 anys han realitzat els estudis que tenen, pocs o molts, una vegada van arribar al lloc definitiu d'assentament; mentre que una característica clara dels qui tenen més de 42 anys aquells estudis els van realitzar en gran manera al poble d'origen.

3.3.- LA SITUACIÓ LABORAL

Anem a veure quina és la professió i quines són les condicions laborals en què era exercida, segons l'edat.

<u>Edats</u>	<u>OFICI</u>			<u>CONDICIONS LABORALS</u>				
	<u>Qualif.</u>	<u>No qualif.</u>	<u>Sense ofici</u>	<u>Fix</u>	<u>Eventual</u>	<u>A hores</u>	<u>Esporàdic</u>	<u>Parat</u>
16-20	9,5	55,3	35,2	21,8	28,3	7,1	10,5	32
21-25	24,7	51,1	24,2	25,7	25,9	2,9	5,1	40,2
26-30	38,9	47,2	13,9	29,8	25,7	4,5	5,5	34
31-41	48,1	42,5	9,1	44,9	17,6	2,7	6	28,6
42-52	44,4	44,4	10,4	46,9	17,6	0,8	5,5	30,5
+ 52	45	26,7	18,3	35,7	14,3	1,8	7,1	41,1
Total	31,2	48,6	20,1	31,1	23,7	3,7	6,3	34,7
N =	(608)	(945)	(391)	(589)	(449)	(71)	(120)	(658)

La població inferior als 25 anys no solament ostenta uns índexs importants de baixa qualificació professional en l'ofici, sinó que també hi ha una relativa importància dels qui ni tan sols tenen una professió determina-

da. Pel que es refereix a les condicions laborals que tenien abans d'entrar a la presó, al distingir entre el grup entre 16 i 20 anys del format pels que tenen entre 21 i 25 anys. Pels primers, el treball eventual, a hores o esporàdic era el predominant; pels segons, l'atur o el treball eventual són els més freqüents.

Per la resta, el tenir una qualificació professional és propi dels qui tenen més de 25 anys; el tenir una feina fixa, pels més de 31 anys i l'estar aturat és una característica ben concreta dels qui tenen més de 52 anys, és a dir, el grup de població més gran dels considerats en aquesta distribució.

3.4.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE

Com abans hem fet pel sexe, anem a veure ara en relació amb l'edat les especificacions que determinen aquest extrem: primari-reincident, tipologia del delicte, relació amb la droga i l'alcohol, ingressos a la presó i situació penal actual.

<u>Edats</u>	<u>Primari</u>	<u>Reincident</u>	<u>Plurireincident</u>
16-20	41,1	23,7	35,2
21-25	40,2	45,4	14,5
26-30	45,1	42,5	12,4
31-31	58,1	32,6	9,3
42-52	51,9	35,6	12,6
+ 52	68,7	25	6,3
Total	46,3	37,4	16,3
N =	(906)	(732)	(319)

La reincidència és encara un fet de joventut; una joventut que no excedeix els 30 anys. I pensem que no és casualitat que les nostres xifres ens diguin que la plurireincidència s'acumula manifestament a l'interval més jove, entre els 16 i els 20 anys; precisament perquè aquestes repeticions del delicte en una població tan jove, la més jove en els intervals considerats, ens evoca una certa reproducció de les situacions i el fracàs de la institució penal de cara a la reinserció dels més joves.

Aquesta dada es confirma quan es pregunta si és la primera vegada que ha ingressat a la presó i tenim les respostes següents:

<u>Edats</u>	<u>És la primera vegada</u>	<u>No és la primera vegada</u>
16-20	41,6	58,4
21-25	38,1	61,9
26-30	41,2	58,8
31-41	55,1	44,9
42-52	49,6	50,4
+ 52	70,3	29,7
Total	44,2	55,8
N =	(864)	(1.091)

Per què són precisament els joves que sovintegen la institució penal? No serà que la presó està reproduint el model que pretén excloure? Quina significació té que la majoria de les persones més grans de 52 anys sigui la primera vegada que ingressen a la presó? Es tracta en la majoria dels casos de llargues condemnes? No s'hauran recuperat o amb quina base social se'ls manté a la presó? Segurament que només s'explica perquè ha caigut sobre d'elles el pes de la llei. I mentre l'exigència del càstig pesi al damunt, ja no hi ha cap altra mena de consideració al respecte, o potser són persones habituades i adaptades al refugi de la presó? Són 15 les persones de més de 60 anys que es troben empresonades a Catalunya i hom es pregunta sobre el sentit i la significació d'una condemna a aquestes edats.

I quina mena de delictes s'imputa segons l'edat? la distribució és la següent:

<u>Edats</u>	<u>Contra propietat</u>	<u>Contra persones</u>	<u>Contra moralitat</u>	<u>Tràfic estupefaents</u>	<u>Ordre públic</u>	<u>altres</u>
16-20	53,4	37,7	0,6	2,4	3	3
21-25	67,1	16,4	1,4	6,8	1,2	7,1
26-30	60,3	15,9	1,4	10,5	3,1	8,8
31-41	51,5	17,2	1,5	14,2	3,3	12,4
42-52	42,4	28	1,5	7,6	6,1	14,4
+ 52	24,2	43,5	1,6	6,5	4,8	19,4
Total	57,5	21,8	1,3	8,2	2,7	8,6
N =	(1.114)	(422)	(25)	(158)	(53)	(166)

Els delictes contra la propietat essent els més corrents (57,5%) s'intensifiquen fortament entre els 21 i els 30 anys (64,4%). Els que són contra les persones (la quinta part del total) destaquen entre el grup d'edats de 16 a 20 anys i els qui tenen més de 42 anys (respectivament, 37,3% i 33%). El tràfic d'estupefaents es concentra notablement entre els 26 i els 41 anys (12,1%). Els delictes contra l'ordre públic són relativament importants a partir dels 42 anys (5,7%). Finalment, els "altres" delictes es concentren en edats superiors als 31 anys (13,7%).

La dada no ens sembla que passi més enllà d'ésser una simple descripció d'una situació donada; se'ns fa difícil veure-hi tendències especials, sobretot considerant que només és el fidel retrat d'un moment determinat de la situació delictiva dels reclusos de Catalunya.

Més interès analític té la relació anterior dels reclusos amb la droga i l'alcohol; el quadre d'aquesta planā ens fa veure aquesta incidència en relació amb l'edat.

D'una banda, es veu clar com la relació personal amb la droga, tant si és la tova com la dura, és singularment un fet de joventut amb un escalonament progressiu com més jove és l'interval d'edat considerat i no sobrepasant els 30 anys. Per l'altra, la incidència personal de l'alcohol, no arribant a la quinta part, afecta per un igual a tots els grups d'edat indistintament; no així entre els familiars addictes a l'alcohol en què són precisament els més joves els qui s'hi veuen afectats per part d'un membre de la família.

Edats	INCIDÈNCIA DE LA DROGA			INCIDÈNCIA DE L'ALCOHOL			
	Tova	Dura	Cap	Familiars	Cònjuge	Personal	Cap
16-20	17,5	57,9	24,6	8,7	0,3	18,8	72,2
21-25	21,5	48,6	29,9	7,2	0,3	20,5	72
26-30	20,2	41,6	38,1	6,1	1,4	17	75,4
31-41	11,8	17,1	71,2	4,7	0,3	16,8	78,2
42-52	6,8	3,8	89,4	0,7	0,7	18,5	80
+ 52	1,7	3,3	95	1,6	1,6	18,7	78,1
Total	17,2	38,7	44,1	6,2	0,6	18,6	74,6
N =	(334)	(751)	(855)	(119)	(12)	(359)	(1.441)

Finalment, la situació penal en relació a l'edat és aquesta:

<u>Edats</u>	<u>Preventiu</u>	<u>Penat</u>	<u>Preventiu i penat</u>	<u>Llibertat condicional</u>
16-20	71,7	25,7	1,2	1,5
21-25	43,5	46,2	2,8	7,6
26-30	43,6	44,8	1,4	10,1
31-41	46,4	44,3	0,6	8,7
42-52	48,1	41,5	-	10,4
+ 52	42,2	35,9	-	21,9
Total	49,2	41,4	1,5	7,9
N =	(961)	(808)	(30)	(155)

Els reclusos més joves són, sobretot, preventius. Entre 21 i 41 anys hi ha la proporció més important de penats i els de més de 42 anys i, també, entre 26 i 30 anys els quies troben en situació de llibertat condicional.

De fet, els qui estan esperant judici (en règim preventiu o en llibertat condicional) es concentren significativament entre els més joves (16 a 21 anys) i els més grans (+ 52 anys).

EL SEXE I L'EDAT ANY PER ANY

<u>Anys</u>	<u>Homes</u>	<u>%</u>	<u>Dones</u>	<u>%</u>
16	10	0,5		
17	37	2	2	2,1
18	74	4	3	3,2
19	92	5	3	
20	109	5,9	9	9,6
21	103	5,5	10	10,6
22	124	6,7	4	4,3
23	134	7,2	7	7,4
24	147	7,9	5	5,3
25	107	5,8	6	6,4
26	80	4,3	5	
27	92		6	
28	78	4,2	3	
29	80		1	1,1
30	75	4	2	
31	45	2,4	4	
32	49	2,6		
33	50	2,7	1	
34	34	1,8	1	
35	28	1,5	3	
36	28			
37	17	0,9	2	
38	23	1,2	1	
39	26	1,4		
40	13	0,7		
41	17		1	
42	17		2	
43	6	0,3		
44	14	0,8	1	
45	12	0,6	1	
46	9	0,5		
47	6			
48	16	0,9	1	
49	17			
50	10			
51	10		1	
52	11	0,6	1	
53	9		3	
54	6			
55	3	0,2		
56	8	0,4	2	
57	5	0,3	1	
58	7	0,4	1	
59	1	0,1		
60	4	0,2	1	
61	1			
62	3			
63	3			

65	1
66	1
67	1
69	1
70	1
72	1
74	1
75	1

4.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE
EL LLOC DE NAIXEMENT DELS RECLUSOS

L'interès d'aquest apartat radica en l'intent de resposta a la pregunta que es formula la gent quan diu: és la reclusió una resultant de la immigració? El que ens interessa ara és veure si això és un pur estereotip social o té veritablement significació.

Diem d'entrada que no sectoritzarem massa l'anàlisi posterior i és per això que ens interessa donar constància del lloc de naixement dels nostres reclusos per regions de naixença; donem el llistat complet en funció dels grans epígrafs sobre els quals elaborem aquestes dades.

<u>Província o país</u>	<u>%</u>	<u>Grans àmbits</u>
Barcelona	38,5	Catalunya: 49,9
Tarragona	4,4	
Lleida	3,9	
Girona	3,1	
Andalusia	19	Resta d'Espanya: 38,2
Extremadura	4,1	
Castella la Vella	3,3	
Castella la Nova	3,1	
València	1,6	
Múrcia	1,4	
Aragó	1,4	
Lleó	1,5	
Galícia	1,5	
País Basc	0,7	
Balears	0,4	
Navarra	0,2	
Europa	2,2	
Amèrica del Sud	2,1	
Àfrica	2,1	
Ceuta-melilla	1,5	
Oceania	0,1	
Andorra	0,1	

El fet de jugar amb números grans i no precisar els decimals, fa que en realitat aquesta suma no doni exactament el centenar; això és un problema que tot bon estadístic no pot desconèixer.

De fet aquesta distribució ens diu que, almenys la meitat dels nostres reclusos han nascut a Catalunya. Anem a precisar aquesta primera afirmació.

4.1.- EL PROCÉS MIGRATORI I LES SEVES CONDICIONS DE REALITZACIÓ

Malgrat l'important embalum relatiu dels qui han nascut a Catalunya, no es pot prejutjar sobre la catalanitat elevada dels nostres reclusos, precisament perquè ja molts són fills de pares immigrants. És per això que el primer moment de la nostra anàlisi fa referència directa a la naturalesa immigratòria dels pares i si aquesta immigració fou feta a salts o amb un assentament directe a casa nostra.

Heus aquí la distribució d'ambdues variables referides als progenitors o a la generació precedent:

Nascuts a	PARES PROCEDENTS DE				CATALUNYA PRIME- RA RESIDENCIA	
	Catalunya	Resta d'Espanya	Estranger	Llocs diferents (*)	Sí	No
Barcelona	29,2	42,7	0,6	27,5	92,-	8,-
Catalunya	40,3	36,3	0,5	22,9	92,-	8,-
Resta Espanya	1,3	82,9	1,-	14,8	79,5	20,5
Estranger	2,7	15,3	74,-	8,-	60,-	40,-
Total	16,4	56,8	6,7	20,1	85,2	14,8
N =	(304)	(1.050)	(124)	(371)	(1.046)	(182)

Una primera lectura ràpida i la comparació de les freqüències relatives de cadascuna de les cel·les amb el conjunt de la població reclusa, confirmen una sèrie d'hipòtesis que ja eren esperades. Així el quadre diu:

- Els nascuts a Barcelona o a Catalunya presenten un pes important, amb el fet que els pares són catalans o, com a màxim, de matrimonis mixts.

(*) El pare i la mare són de llocs diversos.

- Els nascuts a la resta d'Espanya, els pares eren significativament oriunds de fora de Catalunya

- Pels nascuts a Barcelona o Catalunya, aquesta fou la seva primera residència.

- Pels nascuts a la resta d'Espanya o a l'estranger, Catalunya no ha pas estat la primera residència.

Però intentant respondre a la qüestió que ens formulàvem precedentment sobre si els nascuts a Barcelona o a Catalunya eren fills de la immigració, hem de subratllar la importància relativa que adquireixen les proporcions en cadascuna d'ambdues situacions: respectivament, són el 43% dels nascuts a Barcelona i el 37% dels nascuts a Catalunya. Encara que aquests percentatges ens permetin afirmar que el lloc de naixement no és definitori d'un fet d'immigració (no tots els nascuts a Barcelona o a Catalunya pertanyen a famílies de tradició catalana), això no ens permet identificar alegrement i apriorísticament la desviació social amb el fet d'ésser immigrant, si no volem contradir les dades que estem manejant.

Més interès analític conté la mesura dels anys de residència a Catalunya segons les regions o àrees on han nascut els nostres reclusos. La distribució és aquesta:

Nascuts a	ANYS DE RESIDÈNCIA A CATALUNYA					
	menys 1 any	de 2 a 5	de 6 a 10	d'11 a 20	+ de 20	de pas
Llevant	20,6	10,3	7,4	22,1	39,7	
Andalusia	12,3	2,-	10,5	44,9	30,4	
Extremadura	6,3	11,2	12,5	45,-	23,7	1,3
Castelles	20,3	8,-	11,6	30,4	29,7	
Nord	28,3	5,-	3,3	35,-	28,3	
Aragó	21,4	10,7	17,9	25,-	25,-	
Ceuta/Melilla	33,4	6,7	3,3	33,3	23,3	
Amèrica Sur	31,-	26,2	33,3	9,5		
Europa	29,5	20,5	15,9	20,5	13,6	
Àfrica	59,5	16,7	4,8	16,7	2,4	
Àsia	53,6	35,7	7,1	3,6		
Altres			25,-	50,-	25,-	
Total	20,2	8,2	11,1	34,7	25,7	0,1
N =	(196)	(80)	(108)	(337)	(250)	(1)

Segons aquesta distribució, els qui porten menys temps de residència a Catalunya són per ordre descendent: els reclusos de l'Àsia, els de l'Àfrica, els d'Amèrica del Sud, els d'Europa i els de Ceuta-Melilla; és a dir, els qui han nascut més lluny de la nostra terra.

Per altra banda, els qui porten més d'11 anys de residència són els nascuts a Andalusia, Extremadura o en l'epígraf "altres".

Sabem també que el 19,9% de la totalitat dels reclusos han viscut a Catalunya en dues poblacions diferents i que el 10,3% han residit en més de dues poblacions; és a dir, són els qui dintre de Catalunya han variat més o menys sovint la seva residència. Aquesta mobilitat dintre de Catalunya ha afectat considerablement als nascuts a la regió de Llevant, és a dir, a les províncies de Múrcia i València. De fet, d'entre els reclusos, els de la regió de Llevant donen els índexs més elevats dels qui fa més de 20 anys que viuen a Catalunya segons la taula que hem fet constar abans.

4.2.- LA INSTRUCCIÓ I LES CONDICIONS LABORALS DE LA POBLACIÓ IMMIGRADA INTERNA A LES PRESONS DE CATALUNYA

Diem d'entrada que la població reclusa que prové de la immigració no ostenta signes de deteriorament especial pel que respecta al seu nivell d'instrucció ni a les seves condicions laborals. Aquesta afirmació es recolza en les realitats socials que segueixen i que, per tal de no allargar innecessàriament l'anàlisi, fem l'estalvi deliberat de les taules que ho expliquen:

- Els nivells d'instrucció més alts assolits per la població reclusa (estudis mitjans o formació professional i superior) són ostentats manifestament per la població estrangera: 30,4% i 17,1% sobre els nivells respectius de la població considerada (15,3% i 4,5%). Els nivells més elevats són ostentats per la població reclusa latino-americana (respectivament 40,5% i 21,4% respectivament).

- La població nascuda a l'Estat espanyol fora de Catalunya es singularitza molt lleugerament en el que s'anomena l'analfabetisme funcional (llegir, escriure i estudis primaris incomplets): 14,8% i 33,6% per damunt del 11,6% i 31,5% de tota la població reclusa.

- L'analfabetisme absolut es concentra en punts molt concrets del mapa carcerari: els nascuts a l'Aragó (10,7%), a l'Àsia (7,4%), a l'Àfrica (7,3%), a Ceuta-Melilla (6,9%) i a Catalunya (5,4%). Recordem que la mitjana de l'analfabetisme és de 3,7% per a tota la població carcerària.

- Els qui més tenen un ofici amb qualificació professional són encara els reclusos nascuts a l'estranger; és el 42,8% de la població reclusa estrangera en un context on només el 31,2% té una professió qualificada. I, per contra, la distribució dels qui ni tenen un ofici és la següent: nascuts a Barcelona: 21,4%, nascuts a Catalunya: 20,2%, nascuts a la resta d'Espanya: 17,5% i nascuts a l'estranger: 14,5%. Com es pot veure, manté una relació força desfavorable respecte als nascuts a la nostra terra.

- Finalment, diem que els que tenen unes condicions laborals més desfavorables són els qui han nascut a l'estranger; malgrat que les diferències no són pas massa importants, la tercera part d'aquesta població o tenen un treball eventual o només un treball a hores.

5.- LA RECLUSIÓ TENINT EN COMPTE

L'ESTAT CIVIL DELS RECLUSOS

L'estat civil dels presos de Catalunya es distribueix de la manera següent:

solters	1.070	54,6%
casats	854	43,5
vidus	26	1,3
altres situacions	7	0,4
no consta	4	0,2
	1.961	100

L'anàlisi ara incidirà sobre la situació familiar, les condicions professionals, les de l'habitable i la seva relació amb el delicte. El seu conjunt ens acostarà a una mena d'aproximació socio-econòmica real en l'aspecte del nombre de membres de la família i dels sous que s'ingressen en aquestes llars; creiem que és una informació extraordinàriament vàlida de cara a afrontar un treball social penitenciari i postpenitenciari.

5.1.- LA SITUACIÓ FAMILIAR

Pel que fa al treball del cònjuge, la distribució de les 806 respostes vàlides dels qui són casats o viuen en parella és la següent:

<u>treball del cònjuge</u>		
a una empresa	151	18,7%
fa feines	93	11,5
és autònom	60	7,4
altra situació laboral	41	5,1
no treballa	461	57,1
	806	100

El 42% dels cònjuges realitzen una activitat laboral o altra; però la resta no ingressen res. És una primera constatació.

Si considerem el nombre de fills, de la complexa informació que tenim hem arribat a la confecció del quadre global que segueix:

<u>Estat civil</u>	<u>Nombre de fills</u>	<u>VAN A</u>		<u>TREBALLEN A</u>			
		<u>l'escola</u>	<u>treball</u>	<u>empresa</u>	<u>feines</u>	<u>autònom</u>	<u>altres</u>
Solter	127	72	5	1	1	1	-
Casat	1.680	1.000	86	28	8	10	12
Vidu	54	19	12	1	4	2	-
Altres	8	5	1	1	-	-	-
	1.957	1.096	104	31	13	13	12
	(100%)	(56%)	(5,3%)				

El 58,3% de la població reclusa de Catalunya no té fills. Malgrat això n'acumulen un gran nombre. El 56% d'aquests fills van encara a l'escola i només 5,3% ingressen algun sou per concepte de treball; per tant, la resta de 757 fills no ens consta que tinguin una activitat d'estudi o treball (el 38,7%).

Per altra banda, dels 104 fills que treballen, només 42,3% ho fan a una empresa o com a autònoms; és a dir, en principi, realitzant feines que garanteixen uns ingressos mínimament estables (encara que el concepte "autònom" pot incloure fàcilment també la venda ambulat i altres activitats no del tot ben definides).

Així doncs, d'aquesta aproximació global a la situació familiar, podem intuir almenys dues coses:

- La important i considerable càrrega familiar de moltes de les famílies dels reclusos pel que es refereix al nombre de fills (7,8% en tenen més de quatre i entre els casats aquest índex s'eleva a 13,1%).

- La poca solvència relativa dels sous ingressats per aquestes llars (entre cònjuges i fills, s'arriba a un total de 403 sous per les persones casades, que és el 24% del total d'aquestes). El que vol dir que a les tres quartes parts dels reclusos casats o que viuen en parella, no hi ha constància que s'ingressi cap sou per part dels seus familiars en cap de les condicions laborals previstes.

La situació econòmica familiar sol ésser més aviat precària.

5.2.- LES CONDICIONS PROFESSIONALS

Centrem ara la nostra atenció en la possessió d'un ofici i la qualificació professional del mateix i les condicions laborals en les quals treballava el reclus abans d'ingressar a la presó. Aquesta informació l'hem condensada en el quadre que segueix:

<u>Estat civil</u>	AMB OFICI			CONDICIONS LABORALS				
	<u>Qualif.</u>	<u>No qualif.</u>	<u>sense ofici</u>	<u>Fix</u>	<u>Eventual</u>	<u>A hores</u>	<u>Esporàdic</u>	<u>Parat</u>
Solter	25,3	49,1	25,6	23,-	27,6	3,8	5,7	39,5
Casat	37,6	48,3	13,8	40,5	19,2	3,7	7,2	28,8
Vidu	52,2	43,5	4,3	50,-	16,7	-	4,2	29,2
Altres	66,7	33,3	-	20,-	20,-	20,-	-	40,-
Total	31,1	48,7	20,1	31,-	23,7	3,8	6,3	34,7
N =	(604)	(945)	(391)	(587)	(449)	(71)	(120)	(656)

Només la quinta part dels reclusos diuen que no tenen un ofici determinat i, en el cas dels solters, aquesta proporció s'eleva a la quarta part. En principi, no sembla que ni els casats, ni els vidus, ni les altres situacions d'estat civil siguin particularment perjudicats en aquest sentit.

La tercera part dels reclusos estan parats i són precisament els solters i els "altres" els qui es troben més perjudicats. Per altra banda, tant els casats com els vidus són els qui més tenen significativament una feina fixa.

Malgrat la precarietat global del context de la població interna a la presó pel que fa a la generalitat d'aquestes condicions professionals, no es pot pas dir que els casats siguin precisament els qui es troben més desfavorits.

5.3.- LES CONDICIONS DE L'HABITACLE

Aquesta és una dada purament descriptiva, donat que la correlació amb la variable de l'estat civil no és pas significativa; les diferències són tanmateix ben insignificants. Diem només que pel que es refereix al tipus d'habitacle, hi ha la distribució següent:

<u>tipus d'habitacle</u>		
immoble pisos	1.567	80,7%
pensió	135	7,-
barraca	59	3,-
vivenda autoconstruïda	74	3,8
altra	102	5,3
	1.937	100

Només el 14% dels reclusos viuen en unes condicions especials de residència (pensió, barraca o habitacle autoconstruït) i en el cas dels solters i persones que viuen soles aquesta proporció s'eleva al 15,4%. Les diferències són insignificants.

Pel que es refereix al règim de tinença de l'habitable, 47% viuen en règim de propietat, 50,7% de lloguer i 2,2% rellogats.

Finalment, 70,9% habiten en cases de tres habitacions i 29,1% en cases de més de tres habitacions.

5.4.- LA RELACIÓ AMB EL DELICTE

La correlació de les variables de referència amb l'estat civil, ens permet fer les afirmacions següents:

- La reincidència és clarament un afer de persones que viuen soles o són solteres (58,4% dels solters quan 53,7 de la nostra població internada a la presó és reincident o plurireincident).

- Els delictes contra la propietat o contra les persones s'acumulen significativament en totes les situacions d'estat civil que no siguin els casats o els que viuen en parella; en canvi, els delictes més freqüents relativament entre aquests són els tràfic d'estupefaents, els delictes contra l'ordre públic i els "altres" (el 25% dels delictes imputats a les persones casades mentre que a la totalitat de la població reclusa no arriben al 20%).

- Tant la droga dura o tova com l'alcohol en tant que l'addicció personal és clarament un afer dels solters o de les persones que viuen soles (66,3% dels solters són addictes a qualsevulla mena de droga i 21,5% a l'alcohol, quan respectivament la totalitat de la població internada és de 56 i 18,6%).

- Finalment, hem de dir que la situació penal no representa diferències amb la correlació amb l'estat civil i segueix perfectament la distribució general: 49,2% preventius, 41,4% penats, 1,5% penats i preventius a l'ensem i 7,9% en llibertat condicional.

6.- LA DOCUMENTACIÓ DELS RECLUSOS

Aquesta dada és interessant només en el sentit de veure el tipus de documentació personal de què disposen les persones ingressades a les nostres presons. L'absència d'una adequada documentació és l'indicador d'una notable vida marginal.

La distribució que segueix és el fidel reflex d'aquesta dada sobre una població total de 1.961 persones.

- 7,2% (142) no tenen cap mena de documentació
- 16,9% (332) no tenen el document nacional d'identitat
- 55,9% (1.096) no tenen cartilla del "Seguro Obligatorio de Enfermedad"
- 66,3% (1.300) no tenen carnet de conduir
- 80,7% (1.582) no tenen passaport
- 98,1% (1.923) no tenen carta de residència

Cal dir encara que 3,3% (65 persones) tenen una documentació personal que és diferent de les citades.

De totes maneres, les dues primeres indicacions de la distribució reflecteixen que gairebé la quinta part no tenen la mínima documentació indispensable que és el carnet d'identitat; és una bona aproximació a un contingent més que esperable que procedeix de col·lectius particularment no participants de la vida social més àmplia.

7.- LA RESIDÈNCIA DELS RECLUSOS.
GEOGRAFIA DELS PRESOS DE CATALUNYA.

Hem arribat a un moment que se'ns presenta com central en l'anàlisi de la situació social dels presos de Catalunya. Les nostres induccions volem que siguin útils de cara a dur a terme un treball social penitenciari tenint en compte les característiques socials dels nostres presos en funció de la seva residència.

La nostra exposició serà feta en dos moments. El primer, serà la descripció de les residències dels qui a Catalunya pateixen la privació de llibertat; els que viuen al Principat seran descrits per comarques i poblacions de residència i els que resideixen fora de Catalunya, per regions de procedència dintre d'Espanya o per continents els qui resideixen fora d'Espanya.

El segon moment de la nostra aportació serà una descripció qualitativa dels trets més característics de cadascun dels onze àmbits residencials en què hem estructurat i compartimentat l'anàlisi.

El conjunt ha de permetre lligar polítiques d'intervenció dels serveis penitenciaris amb els postpenitenciaris per tal d'estructurar i racionalitzar adequadament els serveis amb una dedicació, eficiència i economia d'esforços que es puguin basar en una veritable planificació.

7.1.- EL MAPA CARCERARI DE LES PRESONS DE CATALUNYA

Els presos de Catalunya, per comarques i poblacions

- <u>El Barcelonès</u>		
Barcelona	769	
Badalona	64	
L'Hospitalet	92	
Santa Coloma	42	
Sant Adrià	26	
	<hr/>	
	993	(50,7%)
- <u>El Maresme</u>		
Mataró	29	
Premià de Mar	7	
El Masnou	4	
Calella	3	
Malgrat	2	

Argentona	2	
Arenys de Mar	1	
Arenys de Munt	1	
Canet de Mar	1	
Pineda	1	
Sant Vicenç de Montalt	1	
Teià	1	
Tordera	1	
	<hr/>	
	54	(2,8%)
- <u>El Garraf</u>		
Vilanova i la Geltrú	10	
Sitges	4	
Sant Pere de Ribes	2	
	<hr/>	
	16	(0,8%)
- <u>El Bages</u>		
Manresa	9	
Cardona	6	
Berga	5	
Balsareny	1	
Castellbell	1	
Sallent	1	
	<hr/>	
	23	(1,2%)
- <u>El Baix Llobregat</u>		
El Prat	27	
Cornellà	20	
Sant Boi	19	
Castelldefels	11	
Martorell	9	
Esplugues	9	
Viladecans	8	
Sant Andreu de la Barca	7	
Sant Joan Despí	6	
Gavà	6	
Sant Feliu de Llobregat	4	
Esparreguera	2	

Molins de Rei	1	
Olesa	1	
La Palma de Cervelló	1	
El Papiol	1	
Torrelles	1	
	<hr/>	
	133	(6,8%)
- <u>El Vallès Occidental</u>		
Sabadell	35	
Terrassa	27	
Sardanyola	7	
Rubí	6	
Barberà	5	
Ripollet	4	
Caldes de Montbui	3	
Montcada	3	
Sant Cugat	3	
Ciutat Badia	3	
Castellar	3	
Santa Perpètua	3	
	<hr/>	
	102	(5,2%)
- <u>El Vallès Oriental</u>		
Granollers	9	
Mollet	5	
Sant Celoni	4	
Canovelles	3	
Parets	2	
Sant Feliu de Codines	2	
La Garriga	1	
La Llagosta	1	
Martorelles	1	
Montmelò	1	
Montornés	1	
Sant Joan de Mollet	1	
	<hr/>	
	31	(1,6%)

- <u>Osona</u>		
Vic	6	
Torelló	6	
Centelles	1	
Manlleu	1	
Roda de Ter	1	
	<hr/>	
	15	(0,8%)
- <u>Anoia</u>		
Igualada	7	
Piera	2	
Sant Sadurní	2	
La Torre Baixa	1	
Odena	1	
	<hr/>	
	13	(0,7%)
- <u>L'Alt Penedès</u>		
Vilafranca	5	
Gelida	1	
Sant Quintí de Mediona	1	
	<hr/>	
	7	(0,4%)
- <u>El Gironès</u>		
Girona	24	
Salt	10	
Bescanó	1	
	<hr/>	
	35	(1,8%)
- <u>El Ripollès</u>		
Ripoll	2	
Camprodón	1	
Campdevàno1	1	
	<hr/>	
	4	(0,2%)
- <u>L'Alt Empordà</u>		
Figueres	15	
Roses	5	
Llançà	2	
Espolla	1	

L'Escala	1	
Pedret i Marsà	1	
Oliva	1	
Vilafant	1	
	<hr/>	
	22	(1,1%)
- <u>El Baix Empordà</u>		
Palafrugell	5	
Calonge	2	
Albons	1	
Cruïlles	1	
La Bisbal	1	
Llafranc	1	
Torroella de Montgrí	1	
Vulpellach	1	
	<hr/>	
	13	(0,7%)
- <u>La Selva</u>		
Lloret de Mar	5	
Sant Feliu de Guíxols	4	
Anglès	2	
Santa Coloma de Farners	2	
La Cellera	2	
Platja d'Aro	1	
Vidreres	1	
	<hr/>	
	17	(0,9%)
- <u>La Cerdanya</u>		
Puigcerdà	4	(0,2%)
- <u>La Garrotxa</u>		
Olot	1	
Sant Jaume de Llerca	1	
	<hr/>	
	2	(0,1%)
- <u>El Segrià</u>		
Lleida	85	
Mollerussa	2	
Almenar	1	

Alguaire	1	
Corbins	1	
Fondarella	1	
Miralcamp	1	
	<hr/>	
	92	(4,7%)
- <u>Les Garrigues</u>		
Albages	1	
Borges Blanques	1	
	<hr/>	
	2	(0,1%)
- <u>La Noguera</u>		
Balaguer	2	
Vallfogona	1	
	<hr/>	
	3	(0,2%)
- <u>La Segarra</u>		
Cervera	2	
Sanaüja	1	
	<hr/>	
	3	(0,2%)
- <u>L'Alt Urgell</u>		
La Cava	1	
Torres de Segre	2	
	<hr/>	
	3	(0,2%)
- <u>L'Urgell</u>		
Tàrrega	1	(0,05%)
- <u>Pallars Jussà</u>		
Tremp	2	(0,1%)
- <u>Pallars Subirà</u>		
Farrera de Pallars	1	(0,05%)
- <u>Vall d'Aran</u>		
Pontant	1	(0,05%)
- <u>Alta Ribagorça</u>		
Vilaller	1	(0,05%)
- <u>Baix Penedès</u>		
El Vendrell	9	
Cambrils	5	

L'Arboç	1	
La Bisbal	1	
Calafell	1	
	<hr/>	
	17	(0,9%)
- <u>Baix Camp</u>		
Reus	41	
Colldejou	2	
	<hr/>	
	43	(0,5%)
- <u>El Tarragonès</u>		
Tarragona	49	
Constantí	7	
Salou	4	
La Canonja	3	
Morell	3	
Vilaseca	2	
Torredembarra	1	
Torreforta	1	
	<hr/>	
	70	(3,6%)
- <u>L'Alt Camp</u>		
Valls	9	(0,5%)
- <u>El Baix Ebre</u>		
Tortosa	6	(0,3%)
- <u>El Montsià</u>		
Amposta	3	(0,2%)

D'aquesta distribució tan detallada es destaquen cinc comarques que marquen una fita important: el Barcelonès, el Baix Llobregat, el Vallès Occidental, el Segrià i el Tarragonès; elles soles apleguen més del 70% dels presos residents a Catalunya.

Aquesta primera constatació, no treu que hom pugui observar que es donen unes concentracions particularment importants en els nuclis urbans: Barcelona, L'Hospitalet, Badalona, Santa Coloma, Sabadell, Terrassa, Mataró, Sant Adrià, El Prat, Cornellà, Sant Boi, Lleida, Tarragona, Reus, Girona i Figueres. Això ens fa veure que també entorn del 70% dels reclusos resideixen a poblacions més o menys grans.

Aquestes observacions no poden prejudicar categòricament la distribució geogràfica dels presos de Catalunya ni, tampoc, fer pensar en determinismes de localització o de concentració urbana; els qui han estat efectivament internats són només i únicament els qui han estat controlats per les instàncies formals de la justícia i hi ha encara la "xifra negra" que és absolutament desconeguda per tothom i, sobretot, per les instàncies del poder.

El que sí és cert és que aquestes localitzacions ens permeten i ens obliguen a fixar la nostra atenció en els indrets residencials predominants de les persones que es troben a la presó i que constitueixen una invitació i un requeriment per a saber on i perquè cal planificar els serveis penitenciaris i, sobretot, els postpenitenciaris. Aquesta és l'única veritat certa d'aquesta distribució.

Els presos domiciliats a la resta de l'Estat

Residents a la resta de l'Estat, hi ha un total de 109 reclusos a Catalunya (el 5,8% de tots els internats a les presons) presentant un quadre d'una considerable dispersió.

Per àrees geogràfiques la distribució és la següent:

Llevant	16
Andalusia	36
Extremadura	5
Castelles	32
Nord	10
Aragó	10
	<hr/>
	109

Els punts geogràfics més destacats són: Madrid (15 reclusos), Granada (12), València (11) i Saragossa (9). Amb tot, hi ha a les presons de Catalunya reclusos provinents de tota la geografia peninsular: des de Bilbao (4 reclusos) i Avilés (1) fins a Almeria (2) i Motril (1); des de Cartagena (1) i Puertollano (2) fins a Badajoz (3) i Vigo (41).

Els presos domiciliats fora d'Espanya

La relació de les residències en països diferents de l'Estat espanyol, és la següent:

Europa	19
Amèrica del Sud	11
Àfrica	9
Àsia	7
Andorra	6
Ceuta i Melilla	3
	<hr/>
	55

Els punts residencials que més es destaquen són: 8 francesos, 4 argentins, 3 alemanys, 3 nigerians i 3 marroquins.

7.2.- CARACTERÍSTIQUES DELS RECLUSOS SEGONS EL SEU PUNT DE RESIDÈNCIA

Malgrat l'interès considerable d'aquesta descripció pel que es refereix al treball social penitenciari, només farem indicacions entorn de grans àrees residencials. Tindrem en compte únicament la relació pormenoritzada de les característiques dels reclusos que tenen el seu domicili a la província de Barcelona, a les de Girona, Tarragona i Lleida, a qualsevol indret de la resta d'Espanya o a Europa, Amèrica del Sud, Àfrica, Àsia, Ceuta i Melilla o Andorra. Aquesta aproximació es vol mantenir a un nivell purament fenomenològic, convençuts que la seva utilitat de cara al treball social penitenciari o postpenitenciari passa per damunt de qualsevol intent de valoració científica d'aquestes dades.

Per a cadascun dels grups residencials considerats, a més del nombre global de reclusos resident a l'àrea determinada, hi fem constar la institució penal on es troben; les dades familiars més interessants referides al cònjuge i el seu treball, el nombre de fills, amb la consideració respectiva dels qui van encara a l'escola i els que treballen i on ho fan; el seu nivell d'estudis assolits; la condició laboral abans de l'ingrés a la presó, tant pel que es refereix a la possessió d'un ofici com al tipus concret de treball exercit; el tipus d'habitable i la dimensió del mateix tenint únicament en compte el nombre d'habitacions; la qualitat del delicte incriminat i la seva relació personal amb el delicte segons es tracti de primaris, reincidentes o plurireincidentes i les vegades que ha freqüentat la institució; la situació penal o jurídica segons es tracti de preventius, de penats o en llibertat condicional i, finalment, la relació amb les addiccions abans del seu ingrés a la presó segons sigui amb la droga tova, la dura o l'alcohol.

La relació, per a fins exclusivament pràctics, la fem amb nombres absoluts i les valoracions que segueixen són quasi sempre referides a la comparació amb la globalitat dels presos actualment internats a les nostres presons de Catalunya. Així, doncs, cal entendre i saber llegir el que es dóna com interpretació; puix que, quan al·ludim a l'accentuació d'una característica particular en un moment donat, no és tant referint-nos a la totalitat dels presos residents en aquest lloc determinat, sinó a la població total de reclusos internada a Catalunya.

L'objectiu d'aquesta part és donar, en la mesura del possible, els elements bàsics que permetin elaborar una política d'assistència social penitenciària i postpenitenciària. Estem convençuts que aquesta és una aproximació que requeriria determinacions sectorials més concretes i específiques; l'ideal seria poder arribar a concrecions respecte dels reclusos de l'Hospitalet, del Prat de Llobregat, de Reus o de Girona. Les dades no ens permeten anar més enllà. La nostra aproximació, per global i inconcreta que sigui, és només això: una avaluació que permet tenir un apropament diferencial i característic als reclusos domiciliats a cadascuna de les àrees geogràfiques considerades.

ELS PRESOS RESIDENTS A la província de Barcelona

TOTAL 1.417 (72,9 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	749
Barcelona-Joves	203
Barcelona-Dones	58
Figueres	16
Girona	33
Tarragona	24
Lleida I	72
Lleida II	165
Llibertat condicional	91

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	120
a hores	67
autònom	41
altra situació	29
cònjuge sense treball	351
nombre de fills	1.276
a l'escola	740
al treball	
a empresa	27
a hores	8
autònom	9
altra situació	11

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	43
llegir i escriure	161
primària incompleta	469
primària completa	461
mitjans o F.P.	217
superiors	60

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	412	treball fix	413
ofici no qualificat	711	treball eventual	324
sense ofici	280	treball a hores	58
		treball esporàdic	78
		parat	498

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	1.177	fins a 3 habitacions	993
pensió	99	més de 3 habitacions	370
barraca	44		
habitatge autoconstruït	46		
altre	41		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	801	primari	627
contra les persones	320	reincident	593
contra la moralitat	19	plurireincident	194
tràfic d'estupefaents	100		
contra l'ordre públic	37	no és la primera vegada	
altres	123	que ingressa a la presó	817

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	711
penat	544
preventiu i penat	21
llibertat condicional	137

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	222
droga dura	578
alcoholisme	
antecedents familiars	84
relació personal	261

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Cal destacar que el 91% dels reclusos de les tres presons de Barcelona resideixen a la província i, a més, també viuen en aquest àmbit geogràfic el 78,2% dels de la presó de Lleida II i tots els que es troben en situació de llibertat condicional.

El primer problema que es planteja ja ara és el del treball social postpenitenciari, puix que és fàcilment coordinable a les tres presons de Barcelona; però no tant a la presó de Lleida II. De fet, com ja s'ha dit, aquesta és l'única presó de penats a Catalunya i no és estrany que acumuli un nombre tan gran de reclusos residents a Barcelona.

Per la resta, i des d'una perspectiva comparativa, hem de dir que els presos de la província de Barcelona es defineixen per les característiques següents:

- Els cònjuges o treballen a l'empresa o estan aturats
- Hi ha l'índex d'1,1 fills/reclús dels quals un 58% encara van a l'escola i un 4,3% treballen.
- Despunta la proporció d'un fill per reclús casat.
- Aquell 4,3% que treballa d'entre els fills, és un índex baix, encara que destaquin els que treballen a l'empresa.
- Els nivells d'estudis assolits pels reclusos residents a la província de Barcelona no són pas dels més baixos: destaquen els que no han acabat els estudis primaris i els que han arribat a fer uns estudis mitjans o professionals.
- Hi abunden els que, tenint un ofici, són obrers no qualificats; destaquen de molt els parats i els que treballaven a hores.
- L'immoble de pisos, la pensió o la barraca són els tipus d'habitable que més es fan notar.
- Despunten entre els delictes imputats els que van contra les persones i contra la moralitat.
- Hi ha molts reincidents i els qui han sovintejat la presó.
- Els antecedents de la droga dura i l'alcohol es fan notar.
- Finalment, la situació penal més abundant és la dels presos preventius i els que es troben en llibertat condicional. El que vol dir que no és forta relativament la proporció dels penats.

ELS PRESOS RESIDENTS A la província de Girona

TOTAL 103 (5,3 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	2
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	33
Girona	58
Tarragona	2
Lleida I	3
Lleida II	5
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	9
a hores	7
autònom	7
altra situació	2
cònjuge sense treball	27
nombre de fills	126
a l'escola	78
al treball	
a empresa	3
a hores	1
autònom	2
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	5
llegir i escriure	8
primària incompleta	30
primària completa	44
mitjans o F.P.	16
superiors	

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	29	treball fix	33
ofici no qualificat	54	treball eventual	19
sense ofici	20	treball a hores	5
		treball esporàdic	9
		parat	30

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	71	fins a 3 habitacions	64
pensió	1	més de 3 habitacions	35
barraca	3		
habitatge autoconstruït	4		
altre	23		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	63	primari	50
contra les persones	19	reincident	20
contra la moralitat	2	plurireincident	33
tràfic d'estupefaents	7		
contra l'ordre públic	4	no és la primera vegada	
altres	7	que ingressa a la presó	55

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	46
penat	55
preventiu i penat	2
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	29
droga dura	29
alcoholisme	
antecedents familiars	4
relació personal	23

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: el 88,3% dels reclusos que tenen el seu domicili a la província de Girona es troben internats a les presons de la província; una tercera part a Figueres i més de la meitat a Girona mateix.

Des d'una perspectiva comparativa, hem de dir que els presos residents a la província de Girona es defineixen per les característiques següents:

- Dóna la impressió que la situació socio-econòmica familiar d'aquests reclusos no és tan degradada com en d'altres indrets.

Els indicadors que ens permeten dir aixó són els següents:

. pràcticament la meitat dels cònjuges treballen i es destaquen el treball realitzat a hores i el dels autònoms.

. hi ha un 8,7% de fills dels reclusos que exerceixen una activitat laboral, sobresortint les famílies que tenen dos fills treballant i les activitats laborals més representades són les dels que ho fan en una empresa o bé són autònoms.

. despenen els que viuen en un habitatge que no coincideix amb cap de les tipologies presentades; el que permet pensar que segurament les condicions de l'habitatge es corresponen amb la masia o la casa de pagès.

- Hi ha l'índex d'1,2 fills/reclús dels quals 61,1% encara freqüenten l'escola. De fet, sobresurten els que tenen 1, 2, 3, 4, 5 o 8 fills i, entre els que van encara a l'escola, sobresurten els reclusos que tenen 3, 4 o 8 fills.

- Els que resideixen a la província de Girona i pel que es refereix al seu nivell d'estudis assolit, despenen els analfabets i els que han acabat els seus estudis primaris.

- Quant a la professió, sobresurten les proporcions dels que tenen un ofici no qualificat. I, per altra banda, els que tenien un treball fix, a hores o esporàdic.

- Tot i accentuar-se els que freqüenten la presó per primera vegada, es disparen les proporcions dels primaris i dels plurireincidentes i se'ls imputen majoritàriament delictes contra la propietat, la moralitat o l'ordre públic.

- Tant la droga tova com l'alcohol es fan assenyalar

- Predominen els presos penats pel que es refereix a la situació jurídica.

ELS PRESOS RESIDENTS A la província de Lleida

TOTAL 107 (5,4 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	6
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	
Girona	
Tarragona	5
Lleida I	91
Lleida II	5
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	7
a hores	7
autònom	4
altra situació	5
cònjuge sense treball	28
nombre de fills	85
a l'escola	53
al treball	
a empresa	2
a hores	
autònom	
altra situació	3

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	10
llegir i escriure	17
primària incompleta	25
primària completa	43
mitjans o F.P.	8
superiors	4

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	19	treball fix	30
ofici no qualificat	57	treball eventual	26
sense ofici	31	treball a hores	
		treball esporàdic	13
		parat	36

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	87	fins a 3 habitacions	71
pensió	3	més de 3 habitacions	34
barraca	5		
habitatge autoconstruït	6		
altre	5		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	66	primari	61
contra les persones	23	reincident	22
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	10		
contra l'ordre públic	5	no és la primera vegada	
altres	2	que ingressa a la presó	55

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	35
penat	53
preventiu i penat	1
llibertat condicional	16

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	17
droga dura	30
alcoholisme	
antecedents familiars	9
relació personal	14

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: El 85% dels reclusos domiciliats a la província de Lleida es troben efectivament internats a la presó de la ciutat, és a dir, Lleida I.

Amb la intenció de trobar característiques que comparativament especifiquin els trets més rellevants d'aquests reclusos, podem dir el següent:

- Són pocs els cònjuges dels reclusos que efectivament exerceixen una activitat laboral, puix que no arriben ni a la meitat. El treball que més es fa notar és el realitzat com a feines o a hores i el fet en altres condicions que les considerades.

- Despunten clarament els que tenen 3 fills en un context que dóna una mitjana de 0,8 fills/reclús. 62,3% encara van a l'escola i 8,2% treballa, sobretot en una activitat que no coincideix amb cap de les altres considerades.

- Els nivells d'estudis assolits, se singularitzen pels analfabets, els que només saben llegir i escriure i els que han acabat els seus estudis primaris.

- Despunten els que no tenen un ofici i els treballadors no qualificats entre els que tenen una professió.

- L'immoble de pisos, la barraca i l'habitable autoconstruït són els tipus de vivenda més corrent.

- Els residents a la província de Lleida o són primaris o plurireincidentes i destaca el grup que és la primera vegada que ingressa a la presó.

- Els delictes imputats són, sobretot, contra la propietat, el tràfic d'estupefaents i els que atempten contra l'ordre públic.

- No hi ha pas una relació particular amb la droga; però sí antecedents familiars o addicció personal a l'alcohol.

- Les situacions jurídiques més corrents són les de penats o en llibertat condicional.

ELS PRESOS RESIDENTS A la província de Tarragona

TOTAL 152 (7,8 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	4
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	2
Figueres	4
Girona	1
Tarragona	117
Lleida I	8
Lleida II	16
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	14
a hores	10
autònom	4
altra situació	2
cònjuge sense treball	33
nombre de fills	152
a l'escola	117
al treball	
a empresa	
a hores	2
autònom	1
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	7
llegir i escriure	20
primària incompleta	50
primària completa	53
mitjans o F.P.	14
superiors	8

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	70	treball fix	54
ofici no qualificat	51	treball eventual	40
sense ofici	29	treball a hores	3
		treball esporàdic	10
		parat	38

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	112	fins a 3 habitacions	72
pensió	7	més de 3 habitacions	52
barraca	8		
habitatge autoconstruït			
altre	18		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	98	primari	67
contra les persones	31	reincident	43
contra la moralitat	1	plurireincident	42
tràfic d'estupefaents	8		
contra l'ordre públic	3	no és la primera vegada	
altres	10	que ingressa a la presó	89

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	66
penat	82
preventiu i penat	3
llibertat condicional	1

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	33
droga dura	52
alcoholisme	
antecedents familiars	11
relació personal	26

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: El 77% dels reclusos que resideixen a la província de Tarragona es troben internats a la presó de la ciutat; però cal considerar que Lleida II té un 10,5% de reclusos tarragonins que deuen ésser penats.

Amb un intent de definir les característiques comparatives que singularitzen aquests reclusos, podem dir:

- En un context en què els cònjuges no exerceixen una activitat laboral, destaquen els que ho fan a una empresa o els que treballen a temps reduït.

- Hi ha la mitjana d'1 fill/reclús; però destaquen àmpliament els que en tenen més de 4. 77% encara van a l'escola i només 2,6% treballen o com autònoms o en feines a temps parcial.

- Els nivells culturals no són pas els més baixos, perquè sobresurten els que només saben llegir i escriure, els que han realitzat els estudis primaris inacabats i els que han assolit uns nivells superiors.

- Hi ha força treballadors qualificats entre els reclusos en treballs que cobreixen destacadament tot el ventall previst: fixos, eventuais, a hores o feines esporàdiques.

- La vivenda autoconstruïda es destaca i també la que té una tipologia diferent de les previstes; el que ens fa pensar en persones habitant masies o cases de pagès.

- Sobresurten els plurireincidentes i, per tant, els que han freqüentat més d'una vegada la presó. El delicte més imputat és contra la propietat.

- Abans d'entrar a la presó, havien sovintejat la droga tova personalment i l'alcohol en antecedents familiars.

- Sobresurten els presos que tenen la figura jurídica de penats.

ELS PRESOS RESIDENTS A qualsevol indret de la resta de l'Estat

TOTAL 111 (5,4 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	49
Barcelona-Joves	4
Barcelona-Dones	
Figueres	8
Girona	6
Tarragona	15
Lleida I	13
Lleida II	12
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	4
a hores	6
autònom	8
altra situació	2
cònjuge sense treball	35
nombre de fills	139
a l'escola	96
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	1
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	6
llegir i escriure	15
primària incompleta	31
primària completa	34
mitjans o F.P.	19
superiors	6

SITUACIÓ LABORAL (*)			
ofici qualificat	41	treball fix	33
ofici no qualificat	51	treball eventual	26
sense ofici	19	treball a hores	2
		treball esporàdic	6
		parat	39
DADES DE L'HABITACLE			
immoble de pisos	78	fins a 3 habitacions	65
pensió	11	més de 3 habitacions	34
barraca	5		
habitatge autoconstruït	7		
altre	8		
SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE			
contra la propietat	59	primari	49
contra les persones	19	reincident	36
contra la moralitat	2	plurireincident	25
tràfic d'estupefaents	7		
contra l'ordre públic	3	no és la primera vegada	
altres	18	que ingressa a la presó	63
SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA			
preventiu	60		
penat	48		
preventiu i penat	2		
llibertat condicional	1		
SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)			
droga tova	21		
droga dura	46		
alcoholisme			
antecedents familiars	10		
relació personal	20		

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Quasi la meitat dels reclusos residents a la resta de l'Estat es troben a la presó Model de Barcelona (43,4%); però hi ha unes proporcions que se singularitzen a d'altres presons: Tarragona (13,3%), Lleida I (11,5%) i Lleida II (10,6%).

La dispersió d'ubicació d'aquests reclusos i la distància del seu lloc domiciliari respecte genera una problemàtica real pel que fa al treball de relació postpenitenciària amb el context d'origen domiciliari d'aquestes persones.

El perfil comparatiu d'aquests reclusos és el següent:

- En un context en què són pocs els cònjuges que exerceixen una activitat laboral, puix que són molts els que no treballen, aquells que ho fan, realitzen en règim d'autònom la seva funció de treball.

- L'índex d'1,25 fills/reclús ens parla d'una proporció relativament alta; efectivament destaquen els que tenen més de dos fills. D'aquests, 69,1% van encara a l'escola i només 2,2% treballen.

- Des del punt de vista dels nivells d'instrucció assolits, despunten els extrems, és a dir, els analfabets i els que només saben llegir i escriure d'un cantó i els qui han arribat a uns estudis mitjans o superiors de l'altre.

- També se singularitzen relativament els treballadors qualificats. Amb tot, la seva situació laboral concreta és relativament la de la manca d'estabilitat en l'ocupació: o feines eventuais o parats.

- Pel que es refereix a l'habitacle, destaquen totes les formes de vida que no siguin les de l'immoble de pisos: la pensió, la barraca, l'habitacle autoconstruït o d'altres tipologies diferents de vivenda.

- Hi ha una relativa abundància de plurireincidentes i, per tant, la freqüència de persones que havien preqüentat la presó altres vegades.

- Pel que fa a la tipologia dels delictes incriminats, es destaquen els tipus de delictes que no es corresponen amb les figures clàssiques i reconegudes.

- Tant la droga tova com la dura tenen una particular incidència i, pel que es refereix a l'alcohol, sobretot quan hi ha antecedents familiars.

- Finalment, tant la figura dels preventius com la dels penats és la que més es fa notar pel que es refereix a la situació jurídica.

ELS PRESOS RESIDENTS A Amèrica del Sud

TOTAL 11 (0,6 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	6
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	
Girona	3
Tarragona	
Lleida I	1
Lleida II	1
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	1
a hores	
autònom	
altra situació	
cònjuge sense treball	3
nombre de fills	15
a l'escola	13
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	1
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	
llegir i escriure	
primària incompleta	1
primària completa	2
mitjans o F.P.	7
superiors	1

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	9	treball fix	6
ofici no qualificat	2	treball eventual	2
sense ofici		treball a hores	1
		treball esporàdic	1
		parat	1

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	10	fins a 3 habitacions	7
pensió		més de 3 habitacions	4
barraca			
habitatge autoconstruït			
altre	1		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	3	primari	8
contra les persones	2	reincident	2
contra la moralitat		plurireincident	1
tràfic d'estupefaents	5		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres	1	que ingressa a la presó	2

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	9
penat	2
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	3
droga dura	4
alcoholisme	
antecedents familiars	
relació personal	1

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Les presons de la Model de Barcelona i la de Girona són les que més reclusos llatinoamericans tenen.

El perfil social d'aquests reclusos, sempre per comparació amb la totalitat dels internats a les presons de Catalunya, és el següent:

- Són pocs els que tenen un cònjuge que treballi.
- apleguen gran quantitat de fills (1,36 fills/reclús) i no és rara la persona que en té força (fins a 6 fills). D'aquests la majoria (86,7%) encara van a l'escola i és més aviat excepcional el que treballa com a autònom.
- Els nivells d'estudis assolit és dels més elevats de tota la població reclusa; sobresurten els que han arribat als estudis mitjans i als superiors.
- També es destaquen els que tenen un ofici i encara amb qualificació professional. A més, abans d'entrar a la presó, molts tenien una feina fixa, d'altres a hores i d'altres encara esporàdica.
- Generalment, al seu lloc d'origen domiciliari, vivien en immobles de pisos.
- Es tracta fonamentalment de reclusos primaris la majoria dels quals era la primera vegada que ingressaven a la presó. El delicte més freqüent que se'ls imputa és de tràfic d'estupefaents.
- Abans del seu ingrés a la presó, havia freqüentat tant la droga tova com dura; però es mantenien lluny de l'alcohol.
- La situació jurídica més generalitzada és la de presos preventius.

ELS PRESOS RESIDENTS A qualsevol país d'Europa

TOTAL 19 (1,- % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	6
Barcelona-Joves	2
Barcelona-Dones	
Figueres	1
Girona	6
Tarragona	
Lleida I	2
Lleida II	2
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	4
a hores	
autònom	2
altra situació	1
cònjuge sense treball	2
nombre de fills	7
a l'escola	5
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	1
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	
llegir i escriure	
primària incompleta	3
primària completa	6
mitjans o F.P.	8
superiors	2

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	12	treball fix	8
ofici no qualificat	5	treball eventual	3
sense ofici	2	treball a hores	
		treball esporàdic	1
		parat	6

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	12	fins a 3 habitacions	9
pensió	1	més de 3 habitacions	8
barraca			
habitatge autoconstruït			
altre	5		

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	7	primari	13
contra les persones	4	reincident	6
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	6		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres	2	que ingressa a la presó	7

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	10
penat	9
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	5
droga dura	1
alcoholisme	
antecedents familiars	
relació personal	2

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Els reclusos que resideixen a Europa els trobem a quasi totes les presons de Catalunya; però la Model de Barcelona i Girona n'absorbeixen la major part.

El perfil d'aquests reclusos, des del punt de vista comparatiu ens diu el següent:

- Els cònjuges treballen en una activitat laboral concreta la majoria i, sobretot en una empresa.
- Apleguen en conjunt pocs fills (0,4fills/reclús) dels quals un 7,4% es troben a l'escola i n'hi ha algun que treballa d'autònom. Es fan notar els reclusos que en tenen dos, de fills.
- El nivell d'instrucció també és altíssim: sobresurten els que han fet els estudis primaris incomplets, que han arribat a nivells superiors i, sobretot, els que han atès els nivells mitjans o els estudis professionals.
- N'hi ha molts que tenen un ofici, sobretot no qualificat i que exercien un treball fix o esporàdic abans del seu ingrés a la presó.
- El tipus d'habitable més freqüent és el que no coincideix amb cap dels tipus proposats: ni immoble de pisos, ni pensió, ni barraca ni vinenda autoconstruïda.
- Destaquen els que són primaris i els que és la primera vegada que freqüenten la institució penal.
- Entre els delictes que se'ls imputen destaquen el tràfic d'estupefants i els que no s'identifiquen amb cap de les tipologies jurídiques proposades.
- Abans del seu ingrés a la presó havien freqüentat relativament la droga dura però molt poc l'alcohol.
- Des del punt de vista de la situació jurídica, sobresurten per ésser preventius i penats.

ELS PRESOS RESIDENTS Al continent africà

TOTAL 9 (0,5 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIO PENAL

Barcelona-Model	7
Barcelona-Joves	1
Barcelona-Dones	
Figueres	
Girona	
Tarragona	
Lleida I	
Lleida II	1
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	1
a hores	
autònom	
altra situació	
cònjuge sense treball	1
nombre de fills	4
a l'escola	2
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	1
llegir i escriure	
primària incompleta	2
primària completa	2
mitjans o F.P.	3
superiors	1

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	3	treball fix	2
ofici no qualificat	3	treball eventual	1
sense ofici	3	treball a hores	1
		treball esporàdic	1
		parat	3

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	3	fins a 3 habitacions	7
pensió	5	més de 3 habitacions	1
barraca			
habitatge autoconstruït			
altre			

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	3	primari	6
contra les persones	1	reincident	3
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	3		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres	1	que ingressa a la presó	3

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	7
penat	2
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	
droga dura	1
alcoholisme	
antecedents familiars	1
relació personal	2

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: La majoria d'aquests reclusos es troben a la presó Model de Barcelona.

Malgrat el seu petit nombre, hi ha alguns elements que els caracteritzen comparativament amb els altres reclusos de Catalunya:

- Pocs cònjuges treballen i d'entre els que ho fan és sobretot a l'empresa.
- Ténen pocs fills (0,4 fills/reclús) i encara concentrats en ben poques llars: hi ha qui en té 3. La meitat són a l'escola.
- Es singularitzen pel que fa al nivell d'estudis assolit entre els analfabets i els que han acabat els seus estudis primaris.
- Despunten els qui no tenen un ofici i, d'entre els que el tenen, els que són treballadors qualificats; però la seva situació laboral és molt precària: o empleats a temps parcial, en feines esporàdiques o, senzillament, aturats.
- Molts d'entre ells viuen en pensió.
- Els delictes que se'ls imputen són el tràfic d'estupefaents i els altres que no tenen una clara tipificació jurídica.
- Són, sobretot, primaris i són majoritaris aquells que han ingressat a la presó per primera vegada.
- no tenen una relació personal amb la droga i, pel que es refereix a l'alcohol, tenen alguns antecedents familiars.
- La majoria d'entre ells són en règim jurídic preventiu.

ELS PRESOS RESIDENTS A1 continent asiàtic

TOTAL 7 (0,4 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	7
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	
Girona	
Tarragona	
Lleida I	
Lleida II	
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	
a hores	
autònom	1
altra situació	
cònjuge sense treball	
nombre de fills	7
a l'escola	3
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	
llegir i escriure	3
primària incompleta	
primària completa	
mitjans o F.P.	
superiors	4

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	3	treball fix	1
ofici no qualificat	3	treball eventual	4
sense ofici	1	treball a hores	1
		treball esporàdic	
		parat	1

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	4	fins a 3 habitacions	7
pensió	2	més de 3 habitacions	
barraca			
habitatge autoconstruït	1		
altre			

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	1	primari	7
contra les persones	1	reincident	
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	5		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres		que ingressa a la presó	

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	3
penat	4
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	
droga dura	1
alcoholisme	
antecedents familiars	
relació personal	3

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Tots aquests reclusos es troben a la presó Model de Barcelona. Els trets més característics i que els singularitzen respecte a la resta de presos de Catalunya, són els següents:

- Són pocs els cònjuges que treballen i, en tot cas, és com autònoms.
- L'índex de fills és el d'1 fill/reclús i pràcticament la meitat són a l'escola.
- El nivell d'estudis assolit es polaritza en dos extrems ben concrets: o llegir i escriure o han realitzat estudis superiors.
- Hi ha una forta qualificació professional pel que respecta al treball; però, abans d'entrar a la presó, la inestabilitat de l'ocupació és notable: o eventualitat o treball a hores.
- Les condicions de l'habitable no són pas de les millors: despunten la pensió i l'habitable autoconstruït.
- Tots són reclusos primaris i, també, per a tots és la primera vegada que ingressen a la presó.
- El delictes més corrent que se'ls imputa és el de tràfic d'estupefaents.
- No tenen cap vinculació personal amb la droga, encara que sí personalment amb l'alcohol.
- La situació jurídica d'aquests reclusos és, sobretot, la de penats.

ELS PRESOS RESIDENTS A Ceuta i Melilla

TOTAL 3 (0,2 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIO PENAL

Barcelona-Model	3
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	
Girona	
Tarragona	
Lleida I	
Lleida II	
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	
a hores	
autònom	
altra situació	
cònjuge sense treball	
nombre de fills	
a l'escola	
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	
llegir i escriure	
primària incompleta	2
primària completa	
mitjans o F.P.	1
superiors	

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat		treball fix	1
ofici no qualificat	3	treball eventual	1
sense ofici		treball a hores	
		treball esporàdic	
		parat	1

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	1	fins a 3 habitacions	3
pensió	2	més de 3 habitacions	
barraca			
habitatge autoconstruït			
altre			

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	1	primari	1
contra les persones		reincident	2
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	2		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres		que ingressa a la presó	2

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	3
penat	
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	1
droga dura	
alcoholisme	
antecedents familiars	
relació personal	1

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentaris: Tots els reclusos domiciliats a Ceuta i Melilla es troben a la presó Model de Barcelona.

Malgrat el seu petit nombre, podem extreure un determinat perfil que és el següent:

- No ens consta ni el treball del cònjuge ni el nombre de fills. Es tracta només de solters? Aquesta dada no la tenim correlacionada.

- Dels estudis realitzats, despunten els qui no han acabat els seus estudis primaris i els que han arribat a uns estudis mitjans o professionals.

- Es tracta de persones amb ofici, encara que sense una qualificació. El treball que exercien abans del seu ingrés al penal o era fix o era eventual.

- Destaquen els que habitaven en una pensió.

- Així mateix, destaquen els que són reincidents i, per tant, els que han freqüentat la presó més d'una vegada.

- El delicte més correntment imputat és el de tràfic d'estupefaents.

- Anteriorment al seu ingrés a la presó, despunten els que havien tingut una relació amb la droga tova i l'alcohol.

- Tots aquests reclusos encara es troben a l'espera del judici.

ELS PRESOS RESIDENTS A Andorra

TOTAL 6 (0,3 % reclusos de Catalunya)

INSTITUCIÓ PENAL

Barcelona-Model	
Barcelona-Joves	
Barcelona-Dones	
Figueres	1
Girona	
Tarragona	1
Lleida I	
Lleida II	4
Llibertat condicional	

DADES FAMILIARS

cònjuge amb treball	
a empresa	2
a hores	
autònom	
altra situació	1
cònjuge sense treball	
nombre de fills	
a l'escola	
al treball	
a empresa	
a hores	
autònom	
altra situació	

NIVELL D'ESTUDIS

analfabet	
llegir i escriure	1
primària incompleta	1
primària completa	4
mitjans o F.P.	
superiors	

SITUACIÓ LABORAL (*)

ofici qualificat	3	treball fix	4
ofici no qualificat	3	treball eventual	2
sense ofici		treball a hores	
		treball esporàdic	
		parat	

DADES DE L'HABITACLE

immoble de pisos	5	fins a 3 habitacions	3
pensió	1	més de 3 habitacions	3
barraca			
habitatge autoconstruït			
altre			

SITUACIÓ EN RELACIÓ AMB EL DELICTE

contra la propietat	2	primari	6
contra les persones		reincident	
contra la moralitat		plurireincident	
tràfic d'estupefaents	3		
contra l'ordre públic		no és la primera vegada	
altres	1	que ingressa a la presó	

SITUACIÓ PENAL O JURÍDICA

preventiu	2
penat	4
preventiu i penat	
llibertat condicional	

SITUACIÓ EN RELACIÓ A LES ADDICIONS (*)

droga tova	3
droga dura	2
alcoholisme	
antecedents familiars	
relació personal	

(*) abans del seu ingrés a la presó

Comentari: Figueres, Tarragona i, sobretot, Lleida II són les institucions que acullen els reclusos residents a Andorra.

Pel que es refereix a les notes més destacables per comparació amb la resta de reclusos de Catalunya, són les següents:

- La meitat dels cònjuges treballen i singularment a l'empresa o en una altra situació diferent de les proposades. No ens consta que tinguin fills.
- Despunten els que han assolit uns estudis complets a l'ensenyament primari i els que només han après a llegir i escriure.
- Tots tenen un ofici i despunten tant els que el tenen qualificat com els que no tenen cap mena de qualificació professional. El treball que tenien abans del seu ingrés a la presó era fix o eventual.
- Despunten els que vivien en immobles de pisos i també els que es trobaven en una pensió.
- Tots aquests reclusos són primaris i despunten aquells a qui s'imputa el tràfic d'estupefaents. És la primera vegada que són a la presó.
- Abans del seu ingrés a la presó, es singularitzen per l'addicció o la relació amb la droga tova, encara que sense cap connexió amb l'alcohol.
- Relativament, també es fa notar els qui ja són penats.

CONCLUSIONS

- 1.- Presos i centres penitenciaris de Catalunya
- 2.- Diferència sexual dels presos
- 3.- Joves i no tan joves a la presó
- 4.- Reclusos nascuts arreu
- 5.- Una situació socio-econòmica precària
- 6.- Vers una assistència social postpenitenciària
- 7.- Les necessàries institucions penals especialitzades
- 8.- A manera d'epíleg

1.- Presos i centres penitenciaris de Catalunya

a.- Quasi la meitat dels presos de Catalunya (43%) es troba a la presó Model de la ciutat de Barcelona. Segurament que aquesta proporció és encara més forta; però les absències informatives ens impedeixen fer aproximacions massa afinades.

El que és cert és que la presó Model es presenta com una macroinstitució que planteja interrogants no solament respecte a la saturació i al col·lapse dels reclusos, sinó pel que es refereix a la seva mateixa seguretat.

b.- Pel que fa a la capacitat considerada òptima per la mateixa Direcció General de Serveis Penitenciaris, ja les nostres dades -que sabem que són incompletes- excedeixen en gran manera d'aquelles dimensions; a Girona d'un 120%, a Lleida I d'un 75%, a Barcelona-Model d'un 53,1%, a Lleida II d'un 38,8%, a Barcelona-Dones d'un 33,3%, a Tarragona d'un 32%, a Barcelona-Joves d'un 21,8% i a Figueres només d'un 5%. I, encara, segons aquestes dades, Lleida I excediria de la capacitat considerada màxima per la mateixa Direcció General (en un 9%). Caldrà considerar aquest amuntegament de cara a l'eficàcia d'un adequat servei social penitenciari.

c.- Pensem que és important no mantenir barrejades les edats mentre hi hagi institucions especialitzades o dedicades a un grup o categoria d'edats pertinent. En aquest sentit, s'hauria de mirar d'ubicar els nois joves a la presó de Joves de Barcelona en la mesura del possible; els problemes que es deriven d'una promiscuïtat poden dificultar un veritable treball resocialitzador.

d.- No ens sembla massa raonable que el 6% dels nostres reclusos tinguin el seu domicili fora de Catalunya, en algun indret de l'Estat espanyol. Això és explicable per causa dels tràmits de trasllat des de la seva detenció fins el moment del traspàs a una altra institució penal; però potser s'hauria de procurar l'agilització d'aquestes diligències. La separació del reclus respecte al seu context és un element negatiu i interferidor d'una tasca de reinserció.

e.- Potser seria convenient disposar de més institucions de compliment a Catalunya, perquè és evident que Lleida II no cobreix pas les nostres necessitats d'ubicació dels penats. És, per una banda, una gestió de reorganització administrativa necessària i, per l'altra, la conveniència de no veure's obligat a barrejar les situacions jurídiques dels reclusos ni tampoc de no trobar-se en l'exigència de què presos residents a Catalunya hagin d'anar a complir una condemna a d'altres institucions de l'Estat.

2.- Diferència sexual dels presos

a.- Els nivells d'instrucció assolits per la majoria dels reclusos de Catalunya, presenta una estructura particularment definitària en el cas de les dones. El curiós és que aquestes predominen àmpliament entre els analfabets i presenten una proporció més forta quan han realitzat estudis mitjans o de formació professional.

Per altra banda, es veu clar que les dones o han estudiat al país d'origen o ho han fet en successives emigracions; però, que una vegada han fet un assentament, ja no han anat més a l'escola.

b.- Per altra banda també, referint-nos a la situació laboral, hem de donar constància de la precarietat en què es troben les dones: són les qui menys tenen un ofici determinat, les qui tenen més feines a precari (a hores o esporàdiques) i les que es troben més fortament colpejades per l'atur.

c.- Finalment, hi ha clares diferències entre els sexes pel que respecta a la condició de reclusió: les dones són relativament poc reincidents, els seus delictes a nivell de tipologia jurídica són sobretot el tràfic d'estupefaents, els lligats estretament amb delictes de sant intrafamiliars o contra la propietat independentment del robatori, més relacionades amb la droga dura i menys amb l'alcohol, abunden relativament més que els homes les que és la primera vegada que ingressen a la presó i en situació penal predominant en presó preventiva o llibertat condicional.

d.- En trets generals podem dir que les recluses de Catalunya presenten un perfil força deteriorat puix que, malgrat no ésser tan reincidents o no haver freqüentat la presó tantes vegades com els homes, els seus nivells d'analfabetisme són greus, la seva situació en el mercat de treball és minusvalorada i la seva condició penal majoritària és la de l'espera de judici. A més de la seva evident relació amb la droga dura tant pel que fa al tràfic com al consum.

3.- Joves i no tan joves a la presó

a.- En un context de població internada a la presó molt jove de la que el 50% té menys de 25 anys, la població reclusa femenina és bastant més gran d'edat que la població empresonada masculina.

b.- Els nivells d'instrucció són relativament baixos; per això ens sembla que hi ha una important tasca a realitzar en aquest terreny donat que és precisament la població més jove la que es veu singularment afectada per una relativa i notable manca d'instrucció. Tot esforç que es faci en aquest sentit ha d'ésser productiu.

c.- Els joves encara són els qui ostenten uns índexs més elevats de feines realitzades amb una precarietat de consicions, a part de què són precisament també els joves els qui ni tenen tan sols un ofici. Hi ha aquí, així mateix, un camp d'actuació notable per part de la institució penal, mentre aquestes persones permateixin a la presó.

d.- Tenim l'agravament considerable que, encara entre la població jove, els índexs de reincidència són relativament considerables; a més, són els que freqüenten habitualment més la presó. La seva carrera delictiva adquireix uns ritmes veritablement trepidants.

e.- Són així mateix els joves els qui han fet més experiències amb la droga i no queden pas enrera dels altres grups d'edat pel que es refereix a l'alcohol. Per altra banda, és el grup d'edat que es veu més afectat per la presència de familiars alcohòlics en el seu medi de vida. Raó suplementària per a posar un especial interès i dedicació a la problemàtica social específica dels joves.

f.- Finalment, cal dir que es més joves (16-20) i els més grans (+ 52 anys) són els que relativament amb més relevància encara es troben a l'espera del judici. Encara que, efectivament, això no depengui de la institució penal, qui sap si no seria hora de pressionar les instàncies de justícia per tal d'agilitzar els tràmits judicials. És un petit favor que es fa a les presons de Catalunya mantenint-hi una abundància relativa tan gran de joves;

a més, amb una situació cultural, laboral i de problemàtica de salut tan greus com hi ha a les presons és difícil fer amb els joves una labor eficaç d'assistència social donada la situació preventiva de la seva condició penal; sempre s'està exposat a un trasllat o una ordre del jutge que impedeixen de dur a terme amb ells un treball continuat i constant.

4.- Reclusos nascuts arreu

Només la meitat de la nostra població reclusa ha nascut a Catalunya. I encara, en gran part és filla de la immigració; però això no ens autoritza a fer induccions generalitzables tals que l'especificitat de la reclusió a la presó és un fenomen lligat al fet migratori.

Per altra banda, els reclusos nascuts fora d'Espanya portaven menys temps de residència a casa nostra, en contrast amb els nascuts a Andalusia o Extremadura que són els qui més anys fa que viuen a Catalunya; a més, un 30% de la població internada ha viscut en més d'una població de Catalunya.

En general, també podem afirmar que, tenint en compte els nivells culturals i les situacions laborals, no és precisament la població reclusa immigrada la que manifesta els estàndards més alts de deteriorament personal; això ho diem amb el màxim de precaucions i conscients del risc que una tal afirmació comporta.

5.- Una situació socio-econòmica precària

Més de la meitat dels cònjuges no exerceixen una activitat laboral remunerada i entorn del 40% dels fills no tenen una activitat concreta d'estudi o de treball; el quadre global que presenten les famílies dels reclusos és d'una precarietat social i econòmica que no deixa cap mena de dubte: només cal dir que en les tres quartes parts de les famílies dels reclusos casats o que viuen en parella no tenim constància que ingressin cap sou.

Si, prudencialment, excluïm d'aquesta aproximació la picaresca o les possibles feines no declarades, tenim un marc socio-econòmic familiar marcat encara per la precarietat. El que ens permet dir que, almenys en una important proporció dels nostres reclusos, la privació de llibertat comporta una problemàtica familiar que almenys qüestiona seriosament el treball social a realitzar amb les famílies.

Aquest quadre s'agreuja quan veiem que són precisament els reclusos casats o que viuen en parella els qui més tenien un ofici, qualificat o no, i un treball fix. Això almenys evoca la possibilitat o la hipòtesi que moltes d'aquestes llars confiaven únicament amb el salari ingressat per qui és ara a la presó.

Precisament, els qui més han ingressat a la presó per primera vegada, són casats, perquè són primaris, i, pràcticament, la meitat d'entre ells, com de la totalitat dels reclusos, s'hi troben en règim preventiu.

El treball social penitenciari i postpenitenciari no pot restar indiferent a aquesta informació que ens ha donat l'anàlisi.

6.- Vers una assistència social postpenitenciària

La contemplació de les residències dels reclusos actualment interns a les presons de Catalunya posa sobre la taula la necessitat de disposar d'una xarxa de treball social absolutament indispensable per a fer una labor re-socialitzadora almenys per aquells presos residents a qualsevol indret de Catalunya.

Una qüestió prèvia i fonamental sembla ésser la de poder disposar de presons de compliment dintre la geografia catalana; no tant amb la preocupació d'atendre la necessària roda jurídica des de la pròpia autonomia catalana, sinó amb la mirada posada en la urgència d'establir un real treball social penitenciari que sigui portat a terme amb garanties d'eficàcia.

La segregació social del reclús es veu complicada a Catalunya per la necessitat, almenys sobre el paper, d'haver de complir condemna lluny, molt lluny, del context normal de vida. Creiem precisament que la proximitat de la família i dels advocats és un element indispensable de tot bon treball de reinserció. Cal que l'assistència social penitenciària sigui com una mena de pont entre les necessitats familiars i els requeriments personals i socials que comporten la reclusió o la privació de llibertat d'un dels seus familiars.

És per això que caldria requalificar les institucions existents de tal manera que permetessin el compliment de la pena ben a prop del domicili (malgrat que a totes les presons hi hagi ja actualment penats) o pensar en l'erecció de noves cases destinades específicament als presos penats.

7.- Les necessàries institucions penals especialitzades

Com queda a bastament demostrat en aquesta anàlisi, la relació amb la droga és una situació que qualifica fortament l'ésser dels nostres reclusos. Més de la meitat l'han freqüentada abans del seu ingrés a la presó i per quasi el 40% ha estat precisament la droga dura. Per altra banda, vora la quinta part han tingut una relació personal amb l'alcohol. Evidentment hi ha matisos: més els homes que les dones i més els joves fins a 30 anys que els adults de més d'aquesta edat.

Això planteja el seriós problema de disposar d'institucions penals especialitzades per tal d'atendre adequadament les situacions d'aquests reclusos. No solament amb la idea d'articular vies i tractaments de deshabitució, sinó per tal d'evitar innecessàries contaminacions que la promiscuïtat excessiva provoca i genera.

Si, a més, tenim en compte els qui són incriminats per pressumptes delictes de tràfic d'estupefaents (8,2%), entrarem plenament en la convicció que la problemàtica de les addiccions ha de merèixer una màxima atenció per part de les instàncies d'assistència social penitenciària.

8.- A manera d'epíleg

El conjunt d'aquesta anàlisi permet disposar d'un coneixement de la població reclusa a Catalunya que, d'una banda, és singular pel seu caràcter d'excepcionalitat i, per l'altra, es presenta com altament necessari per tal d'articular polítiques socials adients amb la finalitat exclusiva que la privació de llibertat sigui efectivament resocialitzadora.

La Fundació Jaume Bofill ha volgut oferir a la Direcció General de Serveis Penitenciaris de la Generalitat de Catalunya un instrument que permeti treballar seriosament en una tasca que, encara que difícil i poc gratificant, ajuda a situar en les seves justes i adequades dimensions un problema social tan candent com és el de la inseguretat ciutadana.

ESTUDI SOCIOLÒGIC POBLACIÓ RECLUSA I LLIBERTAT CONDICIONAL1.- Centre de reclusió

Barcelona (Model)	1
Barcelona (Joves)	2
Barcelona (Dones)	3
Figueres	4
Girona	5
Tarragona	6
Lleida I	7
Lleida II	8
Altra presó	9

2.- Galeria o mòduls (quan sigui pertinent)

Primera	1
Segona	2
Tercera	3
Quarta	4
Cinquena	
sancionats	51
protegits	5
Sisena	6
Infermeria	7
Destins	8
Secció oberta	9
Alliberament condicional	10
Cel.lulars	11
Ingressos	12

3.- Sexe

Home	1
Dona	2

4.- Edat

..... anys

5.- Província de naixement

..... (inicials de la província)

6.- Domicili

Població .....

Província ..... (inicials de la província)

7.- Estat civil

Solter o sol	1
Casat o en parella	2
Vidu	3

8.- Documents personals de què disposa

D.N.I.	1
Passaport	2
Carnet de conduir	3
Carta de residència	4
Cartilla SOE	5
Altres	6
Cap	7

FAMÍLIA D'ORIGEN9.- Els pares i germans

	<u>Pare</u>	<u>Mare</u>
Anys	....	....
Difunt o desaparegut	1	1

10.- Quants germans?

0 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11

11.- Viuen a Catalunya?

Si	1
No	2

FAMÍLIA PROPIA (en cas de cònjuge o company)12.- Treballa el cònjuge? On ho fa?

si, a una empresa	1
si, en feines o a hores	2
si, autònom	3
si, altra situació	4
no treballa	5

13.- Nombre de fills

0 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11

14.- Edats dels fills

menys de 5 anys	1
entre 6 i 13 anys	2
més de 13 anys	3
totes les edats	4

15.- Quants van a l'escola?

0 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11

16.- Quants treballen?

0 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11

17.- On treballen els fills? (la majoria s'entén)

a una empresa	1
en feines o a hores	2
autònoms	3
altra situació	4

PROCÉS MIGRATORI18.- Si no és català, quants anys fa que viu a Catalunya?

0 - 1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 8 - 9 - 10 - 11 - 12 - 13
 14 - 15 - 16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 21 - 22 - 23 - 24 - 25
 més de 25 - 26
 està de pas

19.- Des que va arribar a Catalunya, ha viscut sempre a la mateixa població?

Sí	1
En dues diferents	2
En més de dues	3

20.- Els seus pares són procedents

de Catalunya	1
de fora de Catalunya	2
de l'estranger	3
de llocs diferents	4 (el pare i la mare de llocs diversos)

21.- Si els pares són procedents de fora de Catalunya, aquesta va ésser la seva primera residència o es van assentar prèviament a d'altres llocs?

Catalunya va ésser la seva primera residència	1
Catalunya no va ésser la seva primera residència	2

SITUACIÓ CULTURAL22.- El nivell d'instrucció és

analfabet	1
sap llegir i escriure	2
estudis primaris incomplets	3
estudis primaris complets	4
estudis mitjans o F.P.	5
estudis superiors	6

23.- Els estudis els va realitzar a

al poble d'origen	1
quan va arribar aquí	2
en successives emigracions	3

SITUACIÓ LABORAL24.- Té un ofici o una professió?

sí, amb qualificació professional	1
sí, no qualificada	2
no té ofici determinat	3

25.- Treballava abans d'aquesta detenció? o treballa ara?

sí, a la pròpia professió	1
sí, en una altra professió	2
no treballava	3

26.- Les seves condicions laborals eren o són

treballador fix	1
treballador eventual	2
empleat a hores	3
treball esporàdic	4
parat	5

VIVENDA27.- El tipus de vivenda on s'allotjaven era o és

immoble de pisos	1
pensió	2
barraca	3
vivenda autoconstruïda	4
altra	5

28.- La vivenda és

de propietat	1
de lloguer	2
rellogada	3

29.- Les habitacions per dormir

1 - 2 - 3 - 4 - 5 - 6

RELACIÓ AMB EL DELICTE30.- Relació amb el delicte

és primari	1
és reincident	2
és plurireincident	3

31.- Tipus de delicte que se li incrimina

contra la propietat	1
contra les persones	2
contra la moralitat	3
tràfic d'estupefaents	4
contra l'ordre públic	5
altres	6

32.- Ha tingut relació personal amb la driga?

sí, tova	1
sí, dura	2
cap	3

33.- Incidència de l'alcoholisme

en els seus antecedents familiars	1
en el cònjuge	2
personalment	3
cap	4

34.- Es la primera vegada que ingressa a la presó?

sí	1
no	2

35.- Situació penal

preventiu	1
penat	2
ambdues	3
llibertat condicional	4

Entrevistador (a):

Data: